

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΓΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΔΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1995 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 57 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΛΑΜΠΡΟΒΙΤΑΛΗ 3 Τ.Κ. 453 33 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΤΟ ΛΑΜΠΡΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΤΟ ΕΙΚΟΣΙΕΝΑ

Το 1821 είναι το έτος κηρύξεως της Ελληνικής επανάστασης. Είναι για τους Έλληνες και για τους ελεύθερους ανθρώπους, όπου γης, η Ελληνική επανάσταση, οι ήρωες του εικοσιένα, οι θυσίες των ραγιάδων για λευτεριά, τιμή και αξιοπρέπεια. Η εθνική και πνευματική υπόσταση του γένους μας με ποτάμια αίμα ξεκινάει μια καινούρια ζωή στο ξέφωτο των διαχρονικών ηθικών αξιών μετά από βάρβαρη δουλεία αιώνων.

Το εικοσιένα είναι ένα κοντινό ορόσημο στην ιστορική και πολιτιστική πορεία του έθνους και το λογαριάζουμε μακρινό, όπως τη μάχη των Πλαταιών, τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας και τη θυσία των τριακοσίων του Λεωνίδα.

Ισως ρωτηθεί: μπορεί να παίξει δημιουργικό ρόλο στη σημερινή ζωή μας το εικοσιένα; Πριν απαντήσουμε προκύπτει και ένα άλλο ερώτημα. Το γνωρίζουμε το εικοσιένα;

Απαντούμε στο δεύτερο ερώτημα: Τα βασικά γεγονότα του αγώνα μας είναι γνωστά. Γνωρίζουμε ότι ο αγώνας για τη λευτεριά ξεκίνησε την 25 Μαρτίου, που

είναι διπλή γιορτή, θρησκευτική και Εθνική. Αυτή τη μέρα γιορτάζουμε τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, που ο Άγγελος Κυρίου της ανάγγειλε πως θα γεννήσει το Σωτήρα του κόσμου, τον Χριστό μας. Ακόμη πως αυτή την άγια ημέρα στο μοναστήρι της Αγία - Λαύρας το Έθνος μας ξεσηκώθηκε κατά των δυναστών Τούρκων. Μας είναι γνωστές και πολλές ηρωικές πράξεις θυσίας από την Ιστορία των σχολείων μας.

Μέχρι σήμερα δεν έσκυψε το ελεύθερο έθνος μας να τυπώσει όλα τα απομνημονεύματα των αγωνιστών του '21. Η Κλεφτουριά και το Αρματολίκι είναι πρότυπα αρετής και θυσίας και όμως μας είναι άγνωστα σ' όλες τους τις πτυχές. Τα ιστορικά αρχεία του κράτους δεν βρήκαν ακόμα τους μελετητές τους σ' όση έκταση πρέπει.

Πως μπορεί ένα όχι τόσο γνωστό εικοσιένα να γίνει όντως δημιουργικό πεδίο της σημερινής Εθνικής ζωής μας, όπου ο λίκας του τεχνολογικού αφελληνισμού πνέει και καίει πολλά με μανία.

Το εικοσιένα είναι υψηλό παράδειγμα

ζωής και ευπρέπειας, όχι ηχηρή επιφανειακή φλυαρία για φτηνούς εντυπωσιασμούς.

Το εικοσιένα είναι εθνικός ξεσηκωμός θυσίας για ζωή με αξιοπρέπεια και προκοπή. Είναι προϊόν πίστης στις Εθνικές ρίζες και την Ορθοδοξία.

Δυστυχώς δεν σκύψαμε, όσον έπρεπε στο καρποφόρο δέντρο του εικοσιένα. Δεν σκαλίσαμε τις ρίζες του να δούμε το αίμα χιλιάδων Ελλήνων που το πότισε για να θεριέψει. Ετσι ξεμακρύναμε από μια γνήσια πηγή της ζωής μας.

Ο καλύτερος εορτασμός του εικοσιένα είναι να σκύψουμε ευλαβικά στο πανέμορφο δέντρο του να του γνωρίσουμε την ομορφιά και την αλήθεια, στις γνήσιες διαστάσεις, και μετά το μοναδικό εικοσιένα θα ζωντανέψει μέσα μας, θα γίνει η ανάσα μας, το αίμα μας, η όρασή μας, η μνήμη μας, το αλάνθαστο πρότυπο της ζωής μας για μια χαρούμενη και δημιουργική ζωή.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Καραρρυτιώτης είναι από τη φύση του, τόσο στην προσωπική του ζωή, όσο και στο ευρύτερο πλαίσιο της ζωής, άνθρωπος δυναμικός. Θεωρεί πραγματικές τις πράξεις της καθημερινής του ζωής μόνο αν καλοξυγιάζονται στο περιβάλλον ενός προύπαρχοντος και δημιουργικού προτύπου. Το πρότυπο αυτό είναι ένας Οδυσσέας που τρέφει μέσα του και τον βλέπει ζωντανό στις δραστηριότητές του παππού, του πατέρα, του μεγάλου αδερφού και του εαυτού του.

Αυτός ο μικρός Οδυσσέας που ο κάθε Καραρρυτιώτης έχει στην ανάσα του έχει αποκορυφωθεί στους μύθους, τα όνειρα και στην προκοπή του. Διψά για δημιουργία, για πρόοδο, για καλύτερες μέρες. Όλα αυτά στα πλαίσια της δυναμικής αξιοπρέπειας που κυριαρχεί σ' όλες τις δραστηριότητές του. Βλέπει μακριά, πιστεύει στο Θεό, τις πατροπαράδοτες αξίες και μέσα στις φλέβες του ρέει ένα ορμητικό και ασυγκράτητο αίμα για προκοπή. Η ζωή του είναι ένας σημαδιακός δεί-

ΟΙ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΕΣ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ (τ. Λυκειάρχης)

κτης, σύμβολο πορείας για τη δημιουργία.

Ο τύπος του προκομμένου Καραρρυτιώτη έχει βαθιές ρίζες στους αιώνες και έχει επιζήσει και στην εποχή μας σαφώς με διαφορετικές συνθήκες ανθρώπινης ζωής. Την αρμονία του την διψούσε και την βρήκε στη γενέθλια γη και πέρα και μακριά απ' αυτή, όπου γης. Με βάσιμους και αντικειμενικούς υπολογισμούς οι απανταχού της γης Καραρρυτιώτες είναι πάνω κάτω 6.000 - καλά διαβάσατε έξι χιλιάδες.

Καημό τους οι απανταχού Καραρρυτιώτες έχουν να ανέβουν οι ίδιοι με τη φανέλα τους στην Πίνδο, στο αρχοντοχώρι μας Καραρρυτίες να ανάψουν ένα κερί στον Αϊ Νικόλα, να κάνουν ένα τρισάγιο στο μνήμα των γονέων τους, να κοιμηθούν στο μπάσι της σπιτομάνας του σπιτιού τους, να ακούσουν το

χάραμα το λάλημα της πέρδικας της Κρούνας, να χαρούν την ανατολή του βουνίσσιου ήλιου από τις ψηλοκορφές της Πίνδου μας, να πιουν στη χούφτα κρύο νερό από τη βρυσομάνα της Τζιάμνας!

Ζούμε όλοι μας το βάρος μιας κατάρας, του δρόμου, που μας ταλαιπωρεί, που ανοίξε, αλλά δεν έχει τις διαπλάτυνσεις ασφαλούς πρόσβασης λεωφορείου, ούτε τεχνικά έργα στοιχειωδών προδιαγραφών σύγχρονων οδικών συνδέσεων!

Το κεφαλοχώρι μας Καραρρυτίες οι απανταχού Καραρρυτιώτες το ζουν σαν το μικρό παιδί του σπιτιού τους. Δεν βλέπει την ώρα και τη στιγμή που θα ανέβει στο χωριό για να ζωντανέψει το όνειρο. Η ζωή του ενσωματώνεται και έχει τις διαστάσεις της οποίας πραγματικότητας και του ονείρου, του οράματος των Καραρρυτιών.

Και επειδή στα μάτια μας μένει η πραγματικότητα, σαν μια συνεχής και αδιάλειπτη διαδικασία, και το όνειρο, η οπτασία, ο διακαής πόθος κινείται στους χώρους της φαντασίας, η ανάβαση στο κεφαλοχώρι μας Καραρρυτίες είναι μια τελετουργική στιγμή στο φως της ημέρας στο τραγούδι των πουλιών, τον μύθο και την ιστορία του τόπου μας! Στα βάθη του είναι μια απροσδιόριστη μεταλλαγή.

Ριζωμένοι οι απανταχού Καραρρυτιώτες σε μακρινούς τόπους αναζητούν μια κανονία για εμπειρία, μια άλλη σημασία της ζωής που διαποτίζει το είναι τους, εξανθρωπίζει το εγώ τους, φτεράνει την ανθρωπιά τους. Αυτό το περιβάλλον διαθέτει η γνήσια παράδοση των Καραρρυτιών, άσχετα από τις τυχόν διαφορές της επιφανειακής τους μορφής, διαθέτει ένα νοητικό, συναισθηματικό και αισθητικό μέγαλειο που υποβάλλει και νοηματίζει τη ζωή μας.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΜΕΙΣ ΚΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ

Στη διατήρηση της εθνικής μας ταυτότητας ο παραδοσιακός μας χορός είναι μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους. Στη χώρα μας ο χορός είναι άρρηκτα δεμένος με τα καθημερινά μας βιώματα, με τη ζωτάνια μας με τον ψυχισμό μας. Σε πολλές χώρες ο χορός επιζηεί σήμερα μόνο με τα φολκλорικά τους χορευτικά συγκροτήματα και τον συναντούμε μόνο σε παραστάσεις και επιδείξεις τους. Στην Ελλάδα ο χορός βιώνεται. Όπως στα πανηγύρια, στις χαρές, στις δεξιώσεις, στα κέντρα διασκέδασης.

Ακόμη και οι τουρίστες της χώρας μας μετά την επίσκεψη σε αρχαιολογικούς χώρους και στις μοναδικές παραλίες, στο πρόγραμμα της διασκέδασής τους στην πρώτη προτεραιότητα έχουν πέρα από το σουβλάκι, το μουσακά και τη ρετσίνα, την εμπειρία έστω της προσπάθειας να μυηθούν στα βήματα των ελληνικών χορών.

Στη χώρα μας με τη μεταστροφή τη δεκαετία 1965-75 μεγάλου τμήματος του πληθυσμού από την παραδοσιακή κοινωνία στην αστική, αρχίζουν και τα πρώτα έντονα ανησυχητικά σημάδια ότι ο παραδοσιακός χορός τείνει προς την εξαφάνιση. Το δημοτικό τραγούδι αποφεύγεται να τραγουδιέται από τους νέους και πολύ περισσότερο να χορεύεται. Στις μεγαλουπόλεις έχουν εισδύσει τα Αμερικανικά και Ευρωπαϊκά πρότυπα διασκέδασης και αυτό επεκτείνεται ραγδαία και στα επαρχιακά κέντρα. Δεν τολμά ο νέος στην πόλη να εκφραστεί ευνοϊκά για τους παραδοσιακούς μας χορούς γιατί είναι λίγες οι πιθανότητες να μην του ρίξουν την μομφή του «άξεστου», του «χωριάτη», του «βλάχου». Ο σεβαστός καθηγητής της Λαογραφίας κ. Μιχάλης Μερακλής γράφει: «Ηρθε πια μια εποχή, όπου τα ήθη στρέφονται εναντίον των εθίμων. Είναι τέτοια, που δεν ευνοούν διόλου τη δημιουργία εθίμων».

Αυτή την εποχή αρκετοί νέοι, οι οποίοι έχουν όχι μόνο καταγωγή, αλλά και μεγαλώσει σε αγροτοοικογένεια, αλλά τώρα είναι σπουδαγμένοι και πετυχημένοι, ως επί το πλείστον αστοί, αγαπούν τον παραδοσιακό χορό γιατί τους είναι βίωμα. Βλέπουν τον κίνδυνο. Τολμούν και αποφασίζουν να πάνε κόντρα στο ξενόφερτο ρεύμα. Εστιά και μοχλός της δραστηριοποίησής τους γίνονται οι διάφοροι πολιτιστικοί σύλλογοι τους οποίους ιδρύουν στα αστικά κέντρα που ζουν. Αρχικά συνενώνουν τους

Με αφορμή εκδήλωση του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ»

Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΜΑΣ ΧΟΡΟΥ

Γράφει ο Λυκεϊάρχης κ. Θεόδωρος Μπαργιάννης

σκορπισμένους σύντοπιτες τους με χορούς, συγκεντρώσεις και συνεστιάσεις όπου κυρίαρχο συναίσθημα είναι οι θύμησης των εθίμων, των τραγουδιών και των χορών των χωριών μας. Μετά το πρώτο ξεθάρεμα και ανταποκρινόμενοι στη γενική απαίτηση όλων των συμπατριωτών τους να μεταφερθούν αυτά και στα παιδιά τους, το επόμενο βήμα είναι αρκετοί σύλλογοι αυτής της μορφής να αρχίζουν δειλά - δειλά, αλλά με πολύ μεράκι και σχολαστική προετοιμασία, να δημιουργούν τις πρώτες τους χορευτικές ομάδες με νέους αποκλειστικά καταγόμενους από τα χωριά που εκπρο-

σώ που γλεντούν και ξεφαντώνουν με τα τραγούδια που γλέντησαν και οι πρόγονοί τους και τώρα ακολουθούν και τα παιδιά τους.

Εδώσα την επιδιωκόμενη πλευρά της προσπάθειας διατήρησης και επιβίωσης του παραδοσιακού χορού και τραγουδιού.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά. Αρχισε η μίμηση και ο κακός ανταγωνισμός. Ιδρύονται σύλλογοι με μοναδικό σκοπό να δημιουργήσουν χορευτικό συγκρότημα και μάλιστα από χωριά τα οποία δεν έχουν να επιδείξουν κάτι το ιδιαίτερο στους παραδοσιακούς χορούς. Επιπλέον οι χοροί τους και τα

σωπούν οι σύλλογοι και αρχικό σκοπό να παρουσιάσουν σε κάποιες συνεστιάσεις των συλλόγων τους χορούς και τα τραγούδια της ιδιαίτερής τους πατρίδας. Την προετοιμασία, τη διδασκαλία των χορών και την προσπάθεια εξεύρεσης των παραδοσιακών φορεσιών από τα σεντούκια των συγχωριανών τους επιφορτώνονταν οι διοικούντες και κατά κανόνα και ιδρυτές αυτών των συλλόγων.

Το πείραμα είχε πετύχει. Κατάφεραν να ξυπνήσουν στον απομονωμένο και αποξενωμένο μετανάστη των μεγαλουπόλεων το αίσθημα της οντότητας που είχε όσο ζούσε στην μικρή παραδοσιακή κοινωνία του χωριού. Κατάφεραν να δώσουν «αιτία» να συγκεντρώνονται τακτικότερα οι χωριανοί με την ευκαιρία της πρόβας, της προετοιμασίας, της οργάνωσης κλπ. Κατάφεραν να περάσουν σιγά-σιγά το μήνυμα ότι είναι καμάρι και όχι ντροπή να τραγουδάς και να χορεύεις τα τραγούδια της ιδιαίτερης πατρίδας. Κατάφεραν να δώσουν την αίσθηση περηφάνειας

τραγούδια τους καλύπτονται από συλλόγους γειτονικών χωριών αφού υπάρχει εύκολη και άμεση επικοινωνία μεταξύ των χωριών αυτών και επομένως κανένας λόγος απομόνωσης και άρα εξέλιξης των ηθών και των εθίμων από το ένα χωριό στο άλλο κατά διαφορετικό τρόπο. Πνευματικά κέντρα Δήμων δημιουργούν χορευτικά αν και στην πόλη τους υπάρχουν πολλά και με ιστορία και αξιοζήλευτη προσφορά. Αντί ο Δήμος να ενθαρρύνει και να ενισχύσει την προσφορά τους τελικά τα ανταγωνίζεται και μάλιστα με τα χρήματα των δημοτών δηλ. των ιδίων. Αποτέλεσμα ο πληθωρισμός ο οποίος υπό ορισμένες ελεγχόμενες συνθήκες θα ήταν δημιουργικός όμως υπό την άναρχη και εντελώς ανεξέλεγκτη μορφή που δυστυχώς συνεχίζει και σήμερα έχει πολλές αρνητικές επιπτώσεις μέχρι σημείου που δεν μπορού να πω αν σε έναν ισοσκελισμό ο αυτόν τον τομέα θα μπορούσαμε να μιλήσουμε συνολικά για θετικό έργο.

Αντιφάση μερικώς ενδεικτικές αρνητικές περιπτώσεις: Η ανάπτυξη των χορευτικών ομάδων σε πολυμελή χορευτικά συγκροτήματα είχε πλέον ως συνέπεια να επανδρώνονται αυτά, όχι με παιδιά καταγωγής από ένα μόνο χωριό ή έστω μιας περιοχής, αλλά στις μεγαλουπόλεις με παιδιά από όλη τη χώρα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να απαιτείται τώρα διδασκαλία και του ύψους των χορών και των αντίστοιχων τραγουδιών αφού για πολλά παιδιά ήταν πλέον ακατανόητα και άγνωστα. Ο μεγάλος αριθμός παιδιών στο ίδιο συγκρότημα δημιουργήσε προβλήματα τεχνικά, όπως η αναζήτηση δασκάλων για την εκμάθηση των χορών. Είναι το πρώτο σοβαρό στοιχείο το οποίο θα οδηγήσει σε πολλές περιπτώσεις την υπόθεση της διατήρησης των χορών μας πέρα από τα χέρια των ανθρώπων που την ξεκίνησαν με καμώ και μεράκι, αλλά σε χέρια ανθρώπων με μοναδικό κριτήριο το στεγνό επαγγελματισμό.

Ο συνεχιστής του έργου της αξέχαστης Δώρας Στράτου, καθηγήτριάς του Πανεπιστημίου κ. Αλκή Ράπτης για το φαινόμενο γράφει: «Οι μόνοι που ασχολήθηκαν με τον παραδοσιακό χορό ήταν οι χοροδιδάσκαλοι των φολκλорικών συγκροτημάτων που απλώς αντέγραψαν πρόχειρα τα βήματα. Ακόμα και εκείνοι μένοντας απομονωμένοι από άγνοια ή από εγωισμό, δεν κατάφεραν να γονιμοποιήσουν τις προσπάθειές τους διασταυρώνοντάς τις με τις προσπάθειες των άλλων μέσα σε ένα κοινό πεδίο...».

Αρχίζουν παζαρέματα μεταξύ χοροδιδασκάλων και παραγόντων των συλλόγων που μοιάζουν ως προς την τακτική τους - τηρουμένων των αναλογιών - με τις αγοροπωλησίες των προπονητών και παικτών του ποδοσφαίρου. Κάθε χοροδιδάσκαλος έχει και μια ομάδα πιστών του ή αγαπημένων του χορευτών τους οποίους παρασέρνει μαζί του σε κάθε του μετακίνηση από σύλλογο σε σύλλογο. Φοβάμαι δε θα είναι μακριά η ημέρα που θα δούμε στη φουστάνελλα των χορευτών τυπωμένη τη φήμη του χορηγού του συλλόγου.

Τα χορευτικά συγκροτήματα στην προσπάθειά τους να παραβγούν, στην καθόλα ευγενική αυτή άμιλλα, μπαίνουν στο χροί της κατασκευής φορεσιών. Μια διαδικασία τρομερά πολυδάπανη και παρακινδυνευμένη για τους

Συν. στη σελ. 5

Συν. από τη σελ. 4

περισσότερους συλλόγους, οι οποίοι έχουν ελάχιστες ή καθόλου γνώσεις για φορεσιές άλλων περιοχών. Καταφεύγουν σε τεχνίτες ραφάδες που πιεζόμενοι από τον ανταγωνισμό (ακόμη και μοδίστρες ράβουν «παραδοσιακές στολές») και την ελάττωση του κόστους, καταλήγουν συχνά σε παρωδία στολών. Είναι συχνές οι περιπτώσεις που κομμάτια από χασέ ή τούλι ή χρωματιστής φόδρας με ένα γαζί βαφτίζονται «στολές». Για τσαρούχια, σελιάχια, κοσμήματα και άλλα απαραίτητα εξαρτήματα της φορεσιάς ή έχουν καταργηθεί ή έχουν αντικατασταθεί από πλαστικά «μπιχλιμπίδια» παρόμοια με τα στολίδια του DATSUN του γυρολόγου.

Η πολιτεία αδυνατεί να επιχορηγήσει σύμφωνα με τις ανάγκες τους τόσα πολλά συγκροτήματα. Το Υπουργείο Πολιτισμού ακόμη δεν κατάφερε να δημιουργήσει ένα μηχανισμό ελέγχου και αξιολόγησης των πολιτιστικών συλλόγων με αποτέλεσμα να «μοιράζονται» οι επιχορηγήσεις σε όποιον παρουσιάσει ένα χαρτί με σφραγίδα. Η κατάληξη αυτής της τακτικής είναι να «καίγονται» με τα ξηρά και τα χλωρά».

Είναι κατανοητή η επιθυμία των χοροδιδασκάλων να παρουσιάσουν μεγάλη ποικιλία χορών και θεμιτή η φιλοδοξία τους να μυήσουν τους νέους μας σε χορούς και τραγούδια απ' όλη τη χώρα μας. Όμως ελάχιστοι έχουν τη γνώση, την υποδομή και το μεράκι γι' αυτό. Οι περισσότεροι προσπαθούν να μιμηθούν κάτι που βλέπουν στην τηλεόραση ή την βιντεοκασέτα. Εμφανίζονται καταστάσεις όπως κάποιος χοροδιδάσκαλος π.χ. Γιαννιώτης να μεταφέρει λανθασμένα ένα θρακιώτικο χορό και σε 1-2 χρόνια τα περισσότερα συγκροτήματα της περιοχής να χορεύουν κατά τον ίδιο τρόπο λανθασμένα αυτό το χορό. Είναι άγνωστη όχι μόνο η έρευνα στην περιοχή των χορών των πλειοψηφιών των χοροδιδασκάλων, αλλά ακόμη και η φτωχή σχετική Ελληνική βιβλιογραφία.

Η εκμάθηση χορών από περιοχές ξεκομμένες γεωγραφικά από την έδρα του συλλόγου εκτός από τον εξειδικευμένο και πολύ υπεύθυνο χοροδιδάσκαλο απαιτεί και την εξεύρεση των κατάλληλων μουσικών πράγμα τρομερά δύσκολο και πολυδάπανο. Είναι συνθήκες οι εμβληματικές λύσεις όπου το ντέφι να

Με αφορμή εκδήλωση του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ»

Η ΑΝΑΒΙΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΜΑΣ ΧΟΡΟΥ

έχει αντικατασταθεί από το τουμπέλεκι, η λύρα από το βιολί, η πίπιζα, η γκάιντα και ο ζουρνάς ράβουν «παραδοσιακές στολές») και την ελάττωση του κόστους, καταλήγουν συχνά σε παρωδία στολών. Είναι συχνές οι περιπτώσεις που κομμάτια από χασέ ή τούλι ή χρωματιστής φόδρας με ένα γαζί βαφτίζονται «στολές». Για τσαρούχια, σελιάχια, κοσμήματα και άλλα απαραίτητα εξαρτήματα της φορεσιάς ή έχουν καταργηθεί ή έχουν αντικατασταθεί από πλαστικά «μπιχλιμπίδια» παρόμοια με τα στολίδια του DATSUN του γυρολόγου.

τελευταία δεκαετία στην Ευρώπη και σε άλλες Ηπείρους. Λίγοι όμως έχουν την υποδομή, τη γνώση και την ποιότητα σε χορούς, σε μουσικούς, σε φορεσιές για να υπερηφανεύονται ότι εκπροσωπούν επάξια την Χώρα μας ή τουλάχιστον την περιοχή τους στις εκδηλώσεις του Εξεωτερικού όπου λαμβάνουν μέρος. Τουλάχιστον για τους επιδοτούμενους θα πρέπει να υπάρχει ένας ελεγχος τι και πως το παρουσιάζουν

Αφορμή όλων των παραπάνω σκέψεων, παρατηρήσεων και θέσεων μου, ήταν η εκδήλωση του πασίγνωστου στην πόλη μας, στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη Λαογραφικού & Χορευτικού Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» την Κυριακή 16-4-95 στο «Παλάδιο» της πόλης μας.

Το παραπάνω χορευτικό είναι τμήμα του Πατρ. Συνδέσμου Καλαρρυτών «Η ΠΙΝΔΟΣ», ενός από τους αρχαιότερους και ιστορικότερους πολιτιστικούς συλλόγους του ιδρύθηκε το 1916 στους Καλαρρύτες. Το χορευτικό που δημιουργήθηκε προ εικοσαετίας και λειτουργεί με μεθοδικότητα, σχολαστικότητα, έρευνα και πολύ - πολύ μεράκι δημιούργησε πρότυπα και «σχολή» στον τομέα του. Αρκετές από τις μεθόδους οργάνωσης χορευτικών τμημάτων, παρουσιάσης των χορών, του ύψους των χορών και τα υποδείγματα των στολών που πρωτοποριακά ακολούθησαν οι «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» τις δεκαετίες του '70 και του '80, σήμερα τη

δεκαετία του '90 είναι σημεία αναφοράς για τα περισσότερα χορευτικά τουλάχιστον του νομού μας. Αρκετοί από τους υπευθύνους, χοροδιδασκάλους και πρωτοχορευτές αυτών των χορευτικών είχαν την τύχη να διδαχθούν τα πρώτα βήματα

στον χορό, στην παραδοσιακή φορεσιά και τη μουσική στους ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ». Εκατοντάδες παιδιά κάθε χρόνο στους «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» μαθαίνουν όχι απλώς να βηματίζουν τους χορούς αλλά απομυζούν γνώσεις για την ιστορία, τη μουσική, τη φορεσιά και όλα αυτά που διαμορφώνουν το χορό. Ο χορός αποκαμμένος από τη γνώση, το συναίσθημα, την ψυχή, καταντά απλώς μια μηχανή

νική αναπαραγωγή κινήσεων. Οι χοροδιδάσκαλοι του, οι υπεύθυνοί του, οι χορευτές του δεν είναι επαγγελματίες είναι καθαρά ερασιτέχνες με την κυριολεξία του όρου. Η προσφορά τους είναι καρπός που πηγάζει από μεράκι υπευθυνότητα και αγάπη.

Οι θεατές που κατέκλυσαν την παραπάνω εκδήλωση απόλαυσαν την αρμονία και την πλαστικότητα των κινήσεων. Γεύτηκαν τη γλυκύτητα και τη μελωδία της παραδοσιακής μουσικής. Χάρηκαν την ομορφιά και τον πλούτο της γνήσιας παραδοσιακής φορεσιάς. Χειροκρότησαν τον συγχρονισμό και την ταύτιση κινητικού και μουσικού ρυθμού.

Οι «ειδικοί» δηλαδή οι χοροδιδάσκαλοι και οι υπεύθυνοι χορευτικών, πιθανόν άντλησαν ιδέες και λύσεις για σωστές φολκλорικές παρουσιάσεις και εκτίμησαν την αδιάκοπη ανανέωση σε ένα συγκρότημα με συνεχή εικαστική παρουσία.

Οι «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» με τη δουλειά τους, τη στάση τους και την ιστορία τους ιχνηλατούν μονοπάτια για αποφυγή της κατηφορικής λεωφόρου που οριοθετείται από τις αρνητικές περιπτώσεις που αρχικά ανέφερα. Όσοι έχουν μεράκι, υπευθυνότητα και ψυχικά αποθέματα αγάπης ας τους ακολουθήσουν στους στενωπούς ατραπούς.

Θεόδωρος Μπαργιάννης

ΚΑΙ ΕΓΕΝΟΤΟ...ΕΤΑΙΡΕΙΑ!

Η Εταιρεία ανάπτυξης των Καλαρρυτών είναι πλέον γεγονός!

Την 10-4-1995 στα Γιάννενα υπεγράφησαν τα συμβόλαια ίδρυσής της. Τυπικά για την ολοκλήρωση της απομένει μόνο η δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Βασικός σκοπός της Εταιρείας - με σύμβαση που έχει υπογράψει με τον Ε.Ο.Τ. - είναι η μετατροπή του αρχοντικού Κωσταδήμα και της καθαρίας Φασόλας σε ξενοφώνες και η δημιουργία κέντρου πολλαπλών χρήσεων στο παλιό σχολείο. Ακόμη θα υποστηρίξει και μικρότερα έργα όπως η κατασκευή σφαγείου, κατεριμνίου κ.ά.

Αν όλα πάνε καλά και υπάρξει η ενθάρρυνση και η ανάλογη επιθυμία από τους υπευθύνους της Εταιρείας, τα έργα θα πρέπει να αρχίσουν το αργότερο σε ένα χρόνο από σήμερα και θα ολοκληρωθούν σε μία δεκαετία.

Η χρηματοδότηση, ο σχεδιασμός, η επίβλεψη κλπ. των έργων γίνεται αποκλειστικά από τον Ε.Ο.Τ.

Η Εταιρεία έχει την δυνατότητα να δραστηριοποιηθεί και σε άλλους είδους οικονομικές δραστηριότητες στους Καλαρρύτες με σκοπό και θέσεις εργασίας να δημιουργήσει και έσοδα να έχει με τα οποία να χρηματοδοτεί κοινωνικά έργα.

Ευχόμαστε και ελπίζουμε το Δ.Σ. της Εταιρείας να διαθέτει οραματικότητα, τόλμη και προφανώς όρεξη και θέληση ώστε να δώσει νέους ορίζοντες στην Εταιρεία και ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ να μη διαφύσσει τις ελπίδες των Καλαρρυτιωτών που πίστεψαν ότι η Εταιρεία μπορεί να αναστρέψει τον ρουτί.

ΠΟΙΗΣΗ

1. ΔΕΗΣΗ (I-III)

Π.Β. ΠΑΣΧΟΥ

Κύριε,
άφησε πάλι τη χαρά στο δούλο σου ν' αρκίσει
την προσευχή του, βάζοντας θεμέλιο και σκέπη
το όνομά σου. Μη γυρίσεις το κεφάλι σου,
ή πάρεις από πάνω μου το βλέμμα σου,
ώπου να γράφω και την τελευταία λέξη,
και να ζωντανεύουν όλα τ' άψυχα. Μην αποστρέψεις
το πρόσωπό σου από τον κέπτι σου, που απόστασε
σαν το κοράκι του κατακλυσμού κι αργεί
να πάρει το δρομάκι για τις απηλές κορφές σου.

Η προσευχή μου, Κύριε, φυτρώνει σ' ένα σβόλο
γης, που δεν είναι μόνο η καρδιά μου.
Το χρώμα, που σαν κεραμίδι ψηθήκε στον ήλιο
και με δροσερό νερό από τ' αυλάκια τς Λευκοπηγής
ζυμώθηκε, με ξαναφέρει στην πατρίδα.

Μες στα βιβλία και τους κουρασμένους δρόμους
της νέας Βαβυλώνας, έρχεται το κόμα ετούτο
να δώσει τόπο και χαράφι, να σπαρθεί, όπως τότε,
και να φυτρώσ' η προσευχή μου.

Μην την πετάς, που μοιάζει τόσο γήινη! Μπορείς
να τη συνιρίψεις μες στο πατρικό σου χέρι,
όπως ο άγιος Σπυρίδων στους αρετικούς εμπρός,
και να κυλήσει το νερό απ' τα δάκτυλά σου
σημνμένο με το δάκρυ μου, ψημένο απ' την αγάπη
με ζεστό κόμα του καρπού μου,
κάτω απ' τη φωτιά του λαμπερού σου ήλιου.

Δώσε μου, Κύριε, το χέρι σου
να με φωτίζει. Μες στη νύχτα του καρπού
είναι πολύ δυσκολοπάτητοι οι δρόμοι.
Θα σου έλεγα, σα να 'σουν φίλος μου, πολύ
να μελετάς που θα πατήσεις' έχει αυλάκια
που δεν ακούγεται ο ήχος του νερού τους πάντοτε.
Αν θέλεις - ω, συγκώρεσέ μας, Κύριε! - μην αφήνεις
το χέρι μου, που σ' οδηγεί σ' αυτά τα μονοπάτια, όπου
τόσες φορές πληνθήκα σκοντάφτοντας
ή πέφτοντας, καθώς γυρνούσ' απ' τα χαράφια,
αργά το βράδυ ακόμα, κι όταν έπαισα
δεν ήταν εύκολο να μην μιλάνω χέρια ή πόδια
θέλω να πο' μ' αυτά, πως ξέρω τις κακοποιίες του
ή τις παγίδες που μπορεί να μην ιδεί ένας ξένος,
αν η ψυχή μου ήταν όπως τότε, θα άκουγε
τη διαμαρτυρία σου. Μα δεν ήταν για σένα
η λέξη αυτή: λέω, για τον κάθε ξένο,
που δεν γνωρίζει, παρά μόνο σε μεγάλες
λαμπροφωτισμένες πολιτείες και λεωφόρους
να περπατάει τη νύχτα. Μη, παρακαλώ σε,
θυμάσαι, Κύριε για τον τρόπο μου.
Εχουμε τόσο γείρει προς τα χαμηλά, που λησμονήσαμε
τους τρόπους τους παλιούς ξεσηπνήσαμε
να στρέφουμε το λόγο ή την καρδιά μας
προς την υψηλή κι ουράνια πύλη, όπως τότε,
της Παντοδυναμίας σου. Χαλάσαμε πολύ...

Γνωρίζω, Κύριε, πως τα ξέρεις πιο καλά. Μα θέλω
να σε περάσω απ' όλα τα στενάκια. Να σου δείξω,
κι αν είναι ακόμα νύχτα, όλες τις αυλές, όλα τα σπίτια,
όπου αναπαύονται οι χωριανοί μου, από τον κάματο
της χθεσινής ημέρας στο βουνό ή τον κάμπο.
Αν πότμο αγαπώ απ' όλους τούτο εδώ τον τόπο,
είναι και για την όψη αυτής της νουκίας, όπου όλα
κοιμούνται στην αγκάλη σου, χωρίς παρακαλώσεις
στα πονηρά παιχνίδια του άρχοντα του κόσμου.
Πόσο μου αρέσει να φαντάζομαι αυτή την ώρα,
το πνεύμα μου και το κορμί μου, μες τη νύχτα σου,
στο χορταρένιο στρώμα του παλιού σπιτιού μου!
Ισως γιατί το βλέπω πάντα κάτω απ' τη παρουσία σου,
μου φαίνεται και τ' αμφοτέρω κορμιά της γης.

Ακόμα κι όταν έρχεται το φως της μέρας,
κι αρχίζουν να ξυπνούν οι άνθρωποι και τα ζώα
και να γεμίζουν τα στενά κοιβόμενες ή βελόμαται,
με αποκαλώσεις, που προσδίδουν κάποτε την παρουσία
του σταναί, ενώ τους βλέπω σαν περνούν
κάτω απ' το πέτρινο ψηλό καμπαναριό
και την παλιά εκκλησία, με τον θωρακισμένο
Αν-Πρόδρομο, να κάνουν το σταυρό του, αποδιώχνοντας
με την εωθινή τους δέηση τον περασμό.

Κι όταν εκείνους τους ακολουθεί, πιο πέρα οι χωριανοί μου
τον εξορκίζουν, κάνοντας στο κάθε σταυροδρόμιο
το σχήμα του σταυρού, με τα σκιασμένα δάκτυλά τους
γεμάτα ρόζους, σαν τ' ακλάδευτα λουμάκια,
στ' αντίκρουσμα του ξύλινου σταυρού στο ψηλό δέντρο,
για συντροφιά και φύλακα των χωριανών που ξεκινούν
για να ιδρώσουν, σκάβοντας ή πολεμώντας
την πέτρα, που αδυνατίζει το χαράφι και το σπύρο
την ξέρα, που αφανίζει τις ελπίδες της συγκομιδής
τους λύκους στα βουνά ή ανάμεσα στο στάρι,
που σφίγγουν στο λαμό, θανατερά, πότε τ' αρνί
και πότε το πεδικομμένο στα ζιζάνια στάχυ.

Ω, Κύριε, δίδες σε παρακαλώ από αυτή την ώρα
της νύχτας, που είναι αδύνατη μέσα στον ύπνο
η ανθρώπινη ψυχή, υψώνω ράθυμα εκείνο το
ως ένδυμα βαρύτατο κορμί της: δίδες
τον πονηρό, που τριγυρνά σα λύκος στο κορμό
έτοιμος να ριχτεί, με χίλια νύκια, χίλια πρόσωπα,
από τις πόρτες της πλεονεξίας ή της πδονής της άνομις,
της πηλίας ή της περηφάνειας ή του μίσους -
κι όσες ακόμα εσύ γνωρίζεις, πως υπάρχουν ανοικτές...

Δίδες τον έρω, μακριά, κι απ' τα χαράφια πέρα,
όπως ο ήλιος σου αποδιώχνει κάθε μέρα το σκοτάδι -
κι αν μη γνωρίζουμε που το κλειδώνει ολημέρες.

Πρέπει να σου το πω κι αυτό, κι αν είναι
κομμάτι δύσκολο να το εξηγήσω στους πολλούς:
δε νιώθω απόψε, ως γυρνά, το φόβο ή την ντροπή

Συν. στη σελ. 7

Στον τόπο μας με ΠΑΣΧΑ

Ἀναστασεως ἡμέρα!
λαμπρυνθῶμεν λαοί·
πᾶσχα κυρίου πᾶσχα.
ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν
καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν
χριστός ὁ θεός
ἡμᾶς διεβίβασεν,
ἐπιηίκιον ᾄδοντάς,
(Ἀναστασιμος καὶ ὡν, ὡδὴ ἄ, ἤχος β')

Κοντά στα μεσάνυχτα
οι καμπάνες ξυπνούν τους
ξωμάχους, πολλούς
Καθαρρυτώτες της ξενιτει-
άς και φίλους των Καλαρ-
ρυτών να πάνε στον Αἰ -
Νικόλα για την Ανάσταση.

Όλοι αισθάνονται μέσα
τους να σκிரτά σωστικό,
κάτι μεγάλο, κάτι αιώνιο.
Οι δυνάμεις μας λιγοστεύ-
ουν, ἀλλ' η προθυμία μέγιστη.
«Δεν μπορούμε να γίνουμε
τίποτε άλλο, απ' αυτό που
είμαστε». Είναι η σκέψη
που περνά απ' το μυαλό
ορισμένων. Πεσιμιστική
αντίληψη. Μπορούμε να
αγωνιστούμε με αρχή της
διαχρονικές ηθικές αξίες της Ορθοδο-
ξίας μας, να αναγεννηθούμε όχι στα
λόγια, ἀλλὰ στην πράξη στα έργα, στη
συμπεριφορά μας.

Όλοι οι πιστοί που γέμισαν την
χαρούμενη εκκλησία του Αἰ - Νικόλα
με τις άσπρες λαμπάδες στο χέρι το
φωτεινό πρόσωπο και την καρδιά
γεμάτη ανοιξιάτικες ελπίδες ακούνε
τον νερό του καρπού να ψάλλει: «Δεύ-
τε λάβετε φως». Όλοι πασχίζουν να
πρωτανάψουν τη λαμπάδα τους από το
άγιο και ανέσπερο φως. Τι συγκίνηση
η ανάταση ψυχική, η ευφροσύνη, Θεέ
μου! Στο τέλος πολλοί μεταλαβαίνουν.
Μοναδικές στιγμές.

Μετά το πέρας της λειτουργίας της

Αναστάσεως στις αυλές των σπιτιών
ετοιμάζονται φωτιές για τις σουβλές
των αρνιών και το πατροπαράδοτο
κοκορέτσι. Όλα μοσκοβολούν άνοιξη,
χαρά, Ανάσταση. Το γύρισμα της σου-
βλας δεν είναι κόπος, ἀλλὰ γλέντι.
Συναγωνίζονται μικροί μεγάλοι ποιος
θα πρωτοπάρει τη σουβλά στα χέρια
του. Χαρά Θεοῦ! Ανάσταση του Κυρί-
ου, ανάσταση στη φύση, ανάσταση
στις καρδιές μας. Το πατροπαράδοτο
γεύμα του Πάσχα ακολουθούν Ελλη-
νικοί χοροί που νοηματίζουν τον
άνθρωπο με τις ρίζες του Γένους μας.
Κι όλα αυτά σ' ένα ήλιο ανοιξιάτικο
που αγκάλιαζε τα κορφοβούνια της
Πίνδου και τις καρδιές μας. Χριστός
Ανέστη!

Το σιδέρωμα

Το παραδοσιακό σίδερο του σπιτιού με
το οποίο η κάθε νοικοκυρά Καλαρρυτιώτισ-
σα σιδερώωνε ήταν θερμό σίδερο. Ήταν
κούφι. Για τη λειτουργία του έβαζαν
μέσα ξυλοκάρβουνα αναμμένα από το
τζάκι, κατά προτίμηση από πουνάρι,
γιατί κρατούσαν για ώρες κάρβουνα
πυρακτωμένα.

Η κάθε νοικοκυρά είχε το όνομα της
καλής νοικοκυράς, όταν έβγαζε τον
άντρα της σιδερωμένο. Οι άντρες στη
δουλειά των ξωμάχων κτηνοτροφία,
γεωργία κ.ά. και στη δουλειά των μαστό-
ρων: χρυσοχόι, ραφτάδες, τσαρουχάδες
φορούσαν ρούχα εργασίας. Όταν βγαίναν
στα καφενεία, ή πηγαίναν εκκλησία, επι-
σκέψεις κοινωνικές είχαν ποικίλα, επι-
φορεσία σιδερωμένα. Η περιποιημένη
γυναίκα ήταν απαραίτητη φροντίδα για το
σεργιάνι.

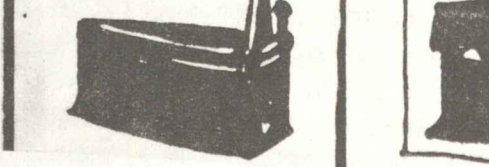
Το σιδέρωμα της κάθε νοικοκυράς
ήταν ερασιτεχνικό. Επαγγελματικό σιδέ-
ρωμα έκαναν οι ραφτάδες. Αυτοί είχαν
μεγαλύτερο και βαρύτερο σίδερο επαγ-
γεματικό. Εξάρτημά του ήταν τα κατάλ-
ηλα μαξιλαράκια που έδιναν την άμνηση
φόρμα στο ρούχο.

Άλλοι καιροί, άλλα μέσα. Σήμερα
έχουμε το ηλεκτρικό σίδερο με ασφάλτο
να γίνεται νέα χάραξη εκατομμυρίων,
δήθεν για συντόμηση ελαχίστων χλω-
μέτρων, και σε μας ο δρόμος έχει γίνει
βαρύντας αρρώστια, εμπόδιο! Σε ποιά
εποχή ζούμε;

Τέλος πάντων, κ. Νομάρχα Ιωαννί-
νη, ανεβείτε στο κεφαλοχώρι μας να
δείτε με τα μάτια σας τι γίνεται, βάλτε
το χέρι στην καρδιά και δώστε λύση,
χρήσιμη λύση, θα σας ευγνωμονεί
κόσμος της ξεχασμένης ορεινής ενδοχό-
ρας που δεινοπαθεί χωρίς λεωφορείο

στο κατόφλι του 2.000 μ.Χ.

Ο λόγος της
πραγματικής
ανάγκης κατά-
ντησε ελάχιστο
πειστικός στις
ημέρες μας! Η
οδική μας συν-
δεση είναι
σήμερα τραυ-
ματική εμπει-
ρία.

Παραδοσιακά σιδερα

Όταν σου λείπουν για καιρό...

Όταν σου λείπουν για καιρό οι
Καλαρρυτίτες, δηλαδή έχεις καιρό να ανέ-
βεις στο χωριό, τότε η θορυβία τους στην
αφιξη σου είναι κομμάτι απ' τον παρά-
δεισο. Θυμίζουν την αγκαλιά της μάνας
που σε περιμένει ανοιχτή, γεμάτη από
απεραντή πραγματική αγάπη. Οι
Καλαρρυτίτες μας λείπουν πολύ το
Πάσχα.

Αυτή τη μοναδική χαρά στερεί από
τους Καλαρρυτιώτες όπου γης, η αποπε-
ράτωση των διαταλίσεων και η κατα-
σχευή τεχνικών έργων, όπου χρειάζο-
νται: Π.χ. αυλάκια, τοποθέτηση τοιμη-
τοσωλήνων, στηθαίων κλπ κ. Νομάρχα
Ιωαννίνων έλεος!

Είναι εξοργιστικό σε περιοχές όπου
υπάρχει αυτοκινητόδρομος με ασφάλτο
να γίνεται νέα χάραξη εκατομμυρίων,
δήθεν για συντόμηση ελαχίστων χλω-
μέτρων, και σε μας ο δρόμος έχει γίνει
βαρύντας αρρώστια, εμπόδιο! Σε ποιά
εποχή ζούμε;

Τέλος πάντων, κ. Νομάρχα Ιωαννί-
νη, ανεβείτε στο κεφαλοχώρι μας να
δείτε με τα μάτια σας τι γίνεται, βάλτε
το χέρι στην καρδιά και δώστε λύση,
χρήσιμη λύση, θα σας ευγνωμονεί
κόσμος της ξεχασμένης ορεινής ενδοχό-
ρας που δεινοπαθεί χωρίς λεωφορείο

στο κατόφλι του 2.000 μ.Χ.

Ο λόγος της
πραγματικής
ανάγκης κατά-
ντησε ελάχιστο
πειστικός στις
ημέρες μας! Η
οδική μας συν-
δεση είναι
σήμερα τραυ-
ματική εμπει-
ρία.

Παραδοσιακά σιδερα

ΠΟΙΗΣΗ

Συν. από τη σελ. 6

που είμαι φορτωμένος, όταν έρχομαι μονάχος.
Το χέρι σου δίδει το φόβο, πως πατά ανέμους
το κομμάτι ετούτο: κ' η αγάπη σου συνιρίζει
κάθε μικρό μου αίσθημα, πως δεν είναι κατάλληλα
της πολιτείας τα ενδύματα, που κουβαλώ από χρόνια
για να κυκλοφορώ με άνεση ανθρωπίς,
ανάμεσα στους δρόμους του καρπού και τους απλούς
συγκοινωνούς μου, όπου - αληθινά παράξενα -
αισθάνομαι τη σκόνη των υποδημάτων μου,
ή εκείνη που στο δέρμα μου επάνω κατακάθεται
με τον αέρα γραμματέων μάταιων και φαρισίων,
να μ' εμποδίζει να μω εδω, χωρίς να την νινάω
πριν από το γεγυρί, εκεί όπου φυλάγει, ως προστάτης
την πόρτα όλου του καρπού, το εικονοστάσι
του ιαματικού Παντελεήμονος.

Τώρα που ακνίζουν τ' άστρα, Κύριε, και φωτίζουν
τα παιδικά μου χρόνια, θέλω να ζητήσω
συνχώρεση για κείνη εκεί τη λειτουργία,
που κάναμε στην εκκλησία του Ιαματικού
πριν την εγκαινιάσει Επίσκοπος και πριν
φυτέψει τίμια λείψανα στην άγια Τράπεζα.
Ήμασταν όλοι σχολιαρούδια και δεν ξέραμε ακόμη
την αμαρτία. Και σαν πέταξαν οι κουκουβάγιες
απ' τα ψαλίσματά μας και τα κουδούνίσματα
του ασημένιου θυμιατού, το πήραμε ως καλό σημάδι
και συνεχίσαμε ως το τέλος την Ακολουθία...
Όταν πια έμαθα, πως δύναται να λογισθεί ως παιχνίδι,
που μες στην εκκλησία γίνεται αμαρτία, τότε
δίστασα να το φανερώσω στον Πνευματικό, από φόβο,
μη μου στερήσει τη χαρά της κοινωνίας σου.

Δεν θα σου δείξω το παλιό μας σπίτι, με την αυλάδα,
όπου γεννήθηκα: ούτε τους δρόμους που έπαυρα, μαζί
με τους αγαπημένους παιδικούς μου φίλους για παιχνίδια.
Ούτε θα σ' ανεβάζω στο καμπαναριό, απ' όπου
εβλέπαμε, σαν πιο κοντά στον ουρανό, όλο τον κόσμο σου.
Μονάχα, θα 'θελα να σε παρακαλέσω, για το στοργικό
πλάτανο, που σκεπάζει το μισό κορμί με τη κιάδα του
και δίνει τη δροσιά του ήσιου του στα γεροντάκια
και τα πυκνά φυλλώματα για να κουρνιάζουν τα πουλιά:
να τον αφήσεις, όσο γίνεται, να ζήσει, μακριά
απ' τις φωτιές των κεραυνών... (Κάποις' εδω, κοντά
στις ρίζες του, εγγύτατα με θαύμ' από το θάνατο, αντίμα
με άλλους καριανούς μου), ακόμα, δέομά σου, Παντοδύναμε,
και για τις φλέβες του νερού, που θρέφουν τις λεύκες,
καθώς κινούσ' από τη «Μάνα», όπου, την Ανάστασή σου,
τιμώντας τον Τροπαιοφόρον, όλο το κορμί ανεβαίνει,
κράωντας αναμμένες τις λαμπάδες, ψάλλοντας ή τραγουδώντας
μέσ' από ανθισμένους κήπους το Χριστός Ανέστη!
κι ο καθαρότατος αέρας κατεβαίνει απ' τα βουνά
τριγύρω και δροσίζει την ψυχή τους και τα χείλη.

Α, Κύριε, ακούραστος που εφάνη τότε ο Μεγαλομήτης σου,
όταν τα μαύρα και τα κόκκινα πουλιά πετούσαν πάνωδε μας!
Όταν μας ντουφεκούσαν οι εχθροί και σκαρφιλάναμε
στην κοινική πλανά, κ' εκείνος φύλαγε με το κοντάρι του
να μην αγγίξει το κορμί μας βόλι, απ' όπου κι αν ερχόταν...
Τότε αποφάσισαν να κάνουν εκκλησία το εικονοστάσι του,
μα οι καιροί δεν ήταν βολικοί, κ' έμεινε τάμα για χρόνια.

Ας συγχωρέσει, Κύριε, η μεγαλοσύνη σου την τόλην
να σε παρακαλέσω ακόμη και για τους ανέμους:
Να 'ναι καλοί για τα χαράφια, για τ' αμπέλια και να μην
είναι ορμητικοί πολύ, όταν αυθίζουν τα δέντρα.
Για τσι βροχές και για τα χιόνια, να 'ρχονται
στην ώρα τους - για τα σπαρτά, για τα κοπάδια.

Ω, Κύριε, αν γίνονταν, εκείνους ο χειμώνας να 'ναι
λιγότερο βαρύς, με κάποια ήλκη στις νηράδες, στον άνερα,
για να μην μπαίνει ως χάρος στα φτωχόσπια
κι από τη χαράδα σφάζει τα μικρά και τους γεροντούς!
Κι αν είναι βλεπτό, να μην παγώνουν τα στενά, κι οι δρόμοι,
όπου περνούν και κινδυνεύουν να γλιστρήσουν τα παιδιά
και οι γυναικές, στο σχολείο πηγαίνοντας ή για νερό στη βρύση
ή ακόμα και οι τέσσερες εκείνοι

με τους ακολουθώντας συγγενείς μαρτυρημένους,
που πάνε στην αναφορά της Παναγίας
για να φωτέψουν, αποθέτοντας σ' εν' ανοιγμένο τάφο,
κάτω απ' τη δρε και τα ψηλά πουνάριά, το νεκρό συγκαρνιασ...

Εδω κοντά στους κήπους με τα ζαρζαβατικά,
δίπλα' από το παλιό πηγάδι, θέλω να σταθώ με λίγο.
Είναι το σπίτι όπου έζησε ο Πάπας - Μάρκος
ολιγογράμματος, ἀλλὰ θερμός στην πίστη του και άγιος,
όπως τον ξέρεις, Κύριε, καλύτερ' από μένα.

Αν θυμάμε καμιά φορά, ήταν για τ' άδικο
κι αν σίκινε κομμάτι περισσότερον ενίοτε
στο κήρυγμα την ήρεμη φωνή του, ήταν γιατί
τον έκαμε να μην καθούν χίλιες ψυχές που κρέμονταν
στο άγιο πετραχίλι του. Και ξέρω πόσο άδικα
τους καριανούς μου, τους καλούς καρούς και σε όρες
δυσκολες, μπαίνοντας και φυλάκι μαζί τους!

Τον έβλεπα να οργώνει όχι μόνο με το αλέρι σου
το δύσκολο χαράφι των ψυχών, για και στα περτωμένα
χαράφια των βουνών' στο θέρο ή στ' αλώνι
απ' όλους έδειχνε πως εκουράζονταν λιγότερο.

Στις λειτουργίες του ήταν γλυκός σαν νέος άγγελος,
ή σαν προφήτης με την κοφτερή ραμφιά του λόγου.
Δεν έρωγε το απόγευμα της Κυριακής ούτε μισό τροπάρι,
απ' όσες Παρακλήσεις διάβαζε στα σπίτια - δίκες πληρωμή,
σχεδόν, παρά μονάχα ένα ταγάρι στάρι, για όλη τη χρονιά.

Δεν είναι η ώρα να σου πω τις καλότητες, που έκαμε
δίκες να σκύψει να λυγίρ' ή να ντροπιάσει
το Ευαγγέλιό σου και το τιμή ρόσο του. Μα κατόσο,
γιατί με βάπτισε και μου έδωκε να φέλω τα τροπάρια του όρθρου
και του εσπερινού, για να δοξολογώ την κάθε ώρα
τον άγιον όνομά σου, Κύριε, δέξου αυτά τα λόγια μου,
σα δέηση εσπερινή για την ψυχή του, που αναπαύεται
χρόνια επτά τώρα στους θείους κόλπους σου.

Π.Β. ΠΑΣΧΟΣ

«ΛΕΥΚΟΠΗΓΗ» Εκδόσεις "ΑΡΜΟΣ"

τους ανθρώπους μας Ασπρισες Δυσσέα

Καιρό είχαν να ανταμώσουν ο
Σταύρος με το γείτονά του τον Δυσσέα,
έτσι έλεγαν στην καθημερινή κουβέντα
τον Οδυσσέα. Μόλις τον είδε ο Σταύ-
ρος έφερε στο νου του, την μορφή του
την παιδική με το ροδαλό χαρούμενο
πρόσωπο, το γέλαστο μουντάκι και τα
πλούσια εβένια μαλλιά. Κοντοστάθη-
κε, απόμεινε άφωνος κι ανήμπορος να

Ο Οδυσσέας σκούπισε τα δάκρυα
και άρχισε να γελάει πηγαία και δυνα-
τά, ντόμπρα.

- Όλα καλά Σταύρο, αφού είμαστε
στο μέτρο. Ομορφα είναι στα βουνά
μας!

- Δόξα τω Θεώ, Δυσσέα, ἀλλ' ά-
σπρισε.

- Περάσαμε πολλά Σταύρο, μας

αρθρώσει λέξη, ἀλλ' όταν συνήλθε με
ζουγκωμένα μάτια, ακούστηκε.

- Δυσσέα;

- Σταύρο;

Ο ένας έπεσε στην αγκαλιά του
άλλου και έλεγαν σαν μικρά παιδιά.
Είπαν πολλά για τα περασμένα και για
τα τωρινά.

- Σαν τον Μπάρο αγέραςτος είσαι
Δυσσέα.

βοήκαμ πολλά καιρός ήταν να ασπρί-
σουμε. Όπως τα φέρνει ο Θεός είναι
καλά. Αυτός ξέρει περισσότερα από
μας.

Ο Σταύρος έμεινε, για λίγο συλλο-
γιμένος, μετά στοχαστικά απάντησε
«Τέλος καλό, όλα καλά» και όταν είμα-
στε στον τόπο μας με τους ανθρώπους
μας, ακόμα καλύτερα.

Τι όμορφες ανθρώπινες στιγμές!

Ο ΛΑΟΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Μία από τις γνήσιες φωνές του
λαού μας είναι οι παροιμίες. Η λέξη
παροιμία είναι αρχαιοελληνική [= αρχ.
παροιμία «παροιμος «παρά +
όμιος (=δρόμος)]. Σημαίνει λαϊκό
απόφθεγμα, που αλληγορικά ή ειρω-
νικά εκφράζει μίαν εμπειρικά θεβαι-
ωμένη αλήθεια. Θυμίζουμε λίγες
παροιμίες που αναφέρονται στην
οικογένεια:

1. Το αίμα νερό δε γίνεται, κι αν
γένει σκουτιά δεν πλένει.
2. Τ' αμπελί θέλ' αμπελοργό, το
σπίτι νοικοκύρη, το καθένα πλεού-
μενο θέλει καραδοκέρη.
3. Από μάνα ορφανεύει το παιδί.
4. Από μπονάρα στη δουλειά, κι
από νωρίς στο σπίτι.
5. Διψάει η αυλή σου για νερό,
πάρεκει μην το ριζείς.
6. Έκαμε μύλο το σπίτι του.
7. Ευχή γονιού εσφαλίσαι κι όπου
θέλεις τράδα.
8. Ο καθούρας στην τρύπα του
μεγάλος βασιλιάς.
9. Μην παίρνεις δίκιο ορφανού,
μηδέ τόπο ποταμού.

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

Συν. από τη σελ. 2

του για να παραπλανήσει κανέναν αθών άνθρωπο. Είναι εγωϊστής, σκληρός, αλύπτος, φιλάργυρος, φοβιστικός, αλλά αυτά τα σκεπάζει με ψεύτικη ταπεινότητα, με συμπονετικά λόγια, με γλυκομιλήματα. Ο υποκριτής δεν έχει Θεό και νόμο και κλονείται ίσα - ίσα πως φοβάται τον Θεό και τον νόμο του. Είναι μια ψυχρή σαπισμένη και βρωμερή κι αμετανόητη. Ο κάθε αμαρτωλός μπορεί να μετανοήσει, ο υποκριτής είναι αμετανόητος, σαν να 'κανε συμβόλαιο με το διάβολο. Όλοι οι αμαρτωλοί μπορούσαν να σωθούν και μάλιστα ν' αγιάσουν, πλην ο υποκριτής δεν έχει σωτηρία, θα πεθάνει υποκριτής. Ο Χριστός δεν απέλιπε κανέναν, όλους τους φώναζε κοντά του και τους έδινε ελπίδα, εξόν έναν μονάχα, τον υποκριτή. Το «ουαί!» ήγουν το «αλλοίμονο!» δεν το είπε ούτε για τον τελώνη, ούτε για την πόρνη, ούτε καν για τον φονιά. Για τον φονιά είπε πως αυτοί δείχνουν τον δρόμο του Θεού στους φαρισαίους. Το «ουαί» το είπε μονάχα για τον υποκριτή, για τον αγίαστρετον. Αφού ο Χριστός, που ήρθε να ιατρέψει όλες τις αρρώστιες της ψυχής μας, απέλιπε τον υποκριτή, ποιος θα μπορούσε να τον σώσει; Κι αυτό γίνεται γιατί όποιος έχει τούτη την αρρώστια δεν θαρρεί τον εαυτό του για άρρωστος, αλλά ίσα - ίσα θαρρεί πως είναι πολύ καλά, και περπατεί κρυφά τους άλλους, κι έχει την ιδέα πως η πορνεία του είναι η πιο μεγάλη γνώση και σοφία και το να μετανοήσει είναι για δαύτον σαν να γίνει κοτούς από έξυπνος, αθώος από πομπή, φανερός από κρυφός, μ' έναν λόγο άρρωστος από γερός. Οποιος ακούσε τα λόγια που είπε ο Χριστός για τους φαρισαίους, τρέμει. «Αλλοίμονο σας γραμματείς και φαρισαίοι υποκριτές, γιατί σφραγίσατε τη βασιλεία των ουρανών μπροστά στους ανθρώπους, κι ούτε σας παίρνει μέσα και τους άλλους δεν αφήνετε να μπουν. Αλλοίμονο σας, γραμματείς και φαρισαίοι υποκριτές, γιατί καταρώτε τα σπία των κτηνών και κύνες ατέλειωτες προσεύχες για τούτο θα 'χετε πιο μεγάλο κρίμα. Αλλοίμονο σας, γραμματείς και φαρισαίοι υποκριτές, γιατί κάνατε άνω κάτω στεριά και θάλασσα για να κάνατε ένα μαθητή και σαν γίνει μαθητής του, τον κάνατε γυιο του διαβόλου χειρότερον από εσάς... Αλλοίμονο σας, γραμματείς, και φαρισαίοι υποκριτές, γιατί αποδεκατίζετε το δούλο και τ' άνθρωπο και το κύμνο κι αφήσατε τα πιο βαριά της θρησκείας, τη συμπόνια και την πίστη... Στραβοί, που θέλατε να οδηγήσετε τους άλλους, εσείς που λαμπιζάρετε το κουνούπι και καταπίνετε την ικμυρίδα. Αλλοίμονο σας, γραμματείς και φαρισαίοι υποκριτές, γιατί καθαρίζετε απέξω μονάχα το ποτήρι και το πινάκι κι από μέσα είναι γεμάτα κλεψιά και αμύια». Και σαν να μη φάνανε τόσα «αλλοίμονο» λέγει παρακάτω: «φίδια, γεννιμάτα της οικίας, πως θα ξεφύγετε από την κρίση που θα σας ρίξει στην αιώνια φωτιά; Για τούτο, να, εγώ σας στέλνω προφίτες και σοφούς και γραμματείς κι από δαύτους θα σκοτώσετε κόμπουσους και θα τους σταυρώσετε και θα τους βερείτε στα συμβούλια σας και θα τους κυνηγήσετε από πολιτεία σε πολιτεία, για να 'ρθει απάνω στα κεφάλια σας κάθε αίμα δικαίο που χύνεται απάνω στη γη, από το αίμα του Αβελ τον αθώου έως το αίμα του Ζαχαρία του γιου του Βαραχία που τον σκοτώσατε ανάμεσα στην εκκλησία και στην άγια τράπεζα». Αυτοί λοιπόν οι ψευδοθεοφορούμενοι, αυτοί που φαίνονται πious και γνωστικοί και σεβάσμιμοι, αυτοί σκοτώσανε τον Χριστό κι οι Βαραββδάς ή κανέναν άλλος ληστής, ή κανέναν Ρωμαίο στρατιώτη, που πέρασε τη ζωή του μέσα στα αμάτια. Ο Πιλάτος, ο ηγεμόνας της Ιουδαίας, πόσα έκανε για να τον γλυτώσει από τα νύχια τους! Αδιαφόρητα. Αυτοί είχανε βάλει τον απλό τον

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

κόσμο, που δεν ένοιωθε ο δυστυχής τί έκανε, να φωνάζει: «Σταυρώσε τον, σταυρώσε τον!» Μα οι φαρισαίοι, δηλαδή οι υποκριτές, ξέρανε τι κάνανε, γιατί ο υποκριτής ξέρει πάντα καλά τι κάνει. Για τους απλούς, για τους ξεγελασμένους, είπε ο Χριστός: «Πατέρα, συγχώρησέ τους γιατί δεν γνωρίζουν το κάνουν».

Και πρόσζε να δεις την οικονομία του Θεού, πως την ώρα που κρεμότανε απάνω στον σταυρό, έριξε το έλεος του στον ληστή που εταίρε σταυρωμένος μαζί του, δηλαδή σε μια απλή ψυχή που είχε πέσει σε κρίματα βαρεία και που σκότωσε κίολας, δίκως να ξέρει τι κάνει, δίκως δηλαδή να είναι υποκριτής πολυέσρος. Για τούτο, μ' ένα λόγο που είπε, συγχωρήθηκε κι άγασε κι ο πρώτος που μπήκε στον παράδεισο ήταν ένας φονιάς. Θαυμάστε, Χριστιανοί, το έλεος! Ο ληστής άνοιξε τον παράδεισο για να μπει από πίσω του οι προφίτες, οι απόστολοι, οι ιερείς, οι όσιοι, οι μάρτυρες. Τι μυστηρία ξεσκεπάζει στα μάτια μας ο φιλάνθρωπος κι ο γλυκύτατος Χριστός μας! Όσα είχε πρωτότερα ο άνθρωπος για αδύνατα, για αδιόρθωτα, για άβυσσστα, για αμετατόπιτα, ο Χριστός τα έσβυσε, τα έκανε σαν να μην γινιότανε! Συγχώρησε τον ληστή που μετάνοιασε και παρευθύς σβύσανε όλα έκανε, σαν να μη γινιότανε. Που είναι πιο εκείνο το αρχαίο ρητό «Τα γενόμενα ουκ απογίνονται», δηλ. «όσα γινιότανε δεν ξεγίνονται»; Αυτή την καταδίκη, αυτή την άσπαστη αλυσιδα, που έπνιγε τον άνθρωπο, ο Χριστός την έσπασε, τον σκληρό νόμο τον κατήργησε. Οχι με κανένα αστροπελέκι, σαν και κείνα που έριχνε ο Δίας, μα με τη συγχώρησή. Αυτή είναι η ελευθερία των τέκνων του Θεού, που μας χάρισε. Ο ληστής ξαναγεννιόταν άγιος κι ο μαθητής του Χριστού που έτρωγε μαζί του στο τραπέζι, και που τον φώναζε φίλο, ο υποκριτής ο Ιουδας, γίνεται από γνιος του Θεού, γνιος του χαμού, «νιος της απωλείας».

Ο σεισμός που γίνηκε την ημέρα που σταυρώθηκε ο Κύριος, αναποδογύρισε την οικουμένη, γκρέμισε τον παλιό τον κόσμο, τους νόμους του, τις συνθηκές του, κατά τα λόγια που έγραψε υστερότερα ο απόστολος Παύλος: «Τα αρχαία παρήλθεν, ισού γέγονε καινά τα πάντα». Αυτός ο σεισμός και τ' αναποδογυρίσματα γίνηκε μέσα στον άνθρωπο. Τρικυμία λούτο κι όποιοι αρπαχθήκανε και πεταχθήκανε έξω από το σκοτεινό νύχτα τους, όπως οι νεκροί που γνιόσανε από τους τάφους τη μέρα που σταυρώθηκε ο Χριστός. Γιατί αυτοί που λέγω καλόντους, ήτανε πρωτότερα με το κεφάλι κάτω και με τα πόδια απάνω, και θαρρούσανε πως έτσι ήτανε καλά, κι ο σεισμός του Χριστού τους αναποδογύρισε και τους έστρεψε απάνω στα ποδάρια τους. Κι έτσι μπορούσαν να κοιτάζονε καλά και να νοιώσουν την αληθινή όψη του κόσμου, όπως τον έκανε ο Θεός. Με το αναποδο γύρισμα του κόσμου της ψευτιάς, λευτερώθηκε ο άνθρωπος, γιατί ξαναγεννιότανε στον κόσμο της αλήθειας, στον κόσμο του Χριστού, που λέγει: «Εγώ είμαι το φως του κόσμου. Οποιος ακολουθά εμένα, δεν θα περπατήσει στο σκοτάδι, μα θα 'χει το φως της ζωής». Κι αλλού λέγει: «Γνώσεσθε την αλήθειαν και η αλήθεια ελευθερώσει υμάς», δηλαδή θα γνωσησθε την αλήθεια, έμένα, κι όσα τις αλήθειες των φιλοσόφων και των ηθικολόγων που είναι ψευδείς και που για τούτο δεν μπορούνε να σας ελευθερώσουν... Ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης λέγει: «Γνώσιν αληθείας, την της χάριτος αίσθησιν είναι κυρίως νόμισον. Τας λοιπάς νοήσεων εμφάσεις και πραγμάτων αποδείξεις αποκαλείν δει». Ηγουν: «Γνώση της αλήθειας να

ξέρεις πως είναι το να νοιώσεις τη θεία χάρη μέσα σου. Τις δε άλλες (που τις λένε γνώσεις της αλήθειας), πρέπει να τις λένε φανερώματα των νοημάτων κι αποδείξεις των πραγμάτων κι αποδείξεις των πραγμάτων. Κι ο άγιος Μάρκος ο ασκητής λέγει το ίδιο πράγμα με άλλα λόγια: «Ετερόν εστί γνώσις πραγμάτων, και ετερόν εστί αληθείας επίγνωσις». Αυτή τη μια και μονάχη αλήθεια, τη νοιώθουνε όσοι πηγαίνουνε κοντά στον Χριστό με απλή δάννοια και με αγάπη και με ταπεινότητα. Για να μας φέρει αυτή την αλήθεια, σταυρώθηκε σήμε. Οποιος τον πιστεύει και τον αγαπά, αυτός πιστεύει κι αγαπά την αλήθεια. Για τούτο να μην τον ρωτάμε το Χριστό, σαν να 'ναι φιλόσοφος: «Τι είναι η αλήθεια»; όπως έκανε ο Πιλάτος, που είχε ο δυστυχής μπροστά του την αλήθεια και ρωτούσε «Τι εστί η αλήθεια»; περιμένοντας να ακούσει κάποια λόγια κούφια, από κείνα που λένε οι άνθρωποι για τις ψεύτικες αλήθειες τους.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ Η Ανάστασις

ΥΣΤΕΡΑ από τα δάκρυα κι από την αγωνία που περάσαμε μαζί με το Χριστό, ήρθε η ανέκφραστη χαρά της Ανάστασις. Ο αγαπημένος μας Χριστός την έφερε αυτή την άβυσσστη χαρά, που δεν είναι σαν τις άλλες τις γοργονόρατες χαρές μας, και μας τη χάρισε δωρεάν, δίκως να 'μαστε άξιοι για ένα τέτοιο μεγάλο χάρισμα. Όλη τη χίστη, που ήτανε τραυματισμένη από τον θάνατο, την καλοκάρησε Αυτός που πάσπε τον θάνατο και την ελευθερώσε από τη φθορά. Χαρίς τον μεγάλο αυτόν ήλιο, θα καθόμαστε εμείς οι άνθρωποι, αιώνια στο σκοτάδι και στη σκιά του θανάτου.

Στο μυστικό Δείπνο ο Χριστός γιόρτασε το παλαιό Πάσχα, όπου ήταν ο ίσκιος του καινούργιου Πάσχα, όπου γιορτάζουμε εμείς οι Χριστιανοί. Και μιλώντας τότε στους μαθητές του, μιλούσε και σε όλους θα τον ακολουθούσανε ως τη συντέλεια του κόσμου. Ανάμεσα σε άλλα, τους είπε και τούτα: «Δεν θα σας αφήσω ορφανούς, σε λίγο έρχομαι κοντά σας. Ακόμα λίγο κι ο κόσμος δεν θα με βλέπετε πια, αλλά εσείς θα με βλέπετε, γιατί εγώ είμαι ζωντανός κ' εσείς θα ζήσετε... Σε λίγο δεν θα με ξαναδώσετε... Αληθινά σας λέγω πως θα κλάψετε και θα θρηνήσετε εσείς, μα ο κόσμος θα χαρεί. Κ' εσείς θα λυπηθείτε, αλλά η λύπη σας θα γυρίσει σε χαρά... Τώρα έχετε λύπη, μα πάλι θα σας ξαναδώ και θα χαρεί η καρδιά σας και η χαρά σας κανέναν δεν θα μπορεί να σας την πάρει. Εκείνη την ημέρα δεν θα με ρωτήσετε τίποτα. Λοιπόν η σημερινή η χαρά μας, είναι η χαρά που είπε ο Χριστός πως θα δώσει στους μαθητές του, μιλώντας μαζί τους λίγη ώρα πριν να τον πιάσουν οι στρατιώτες στη Γεθσημανή.

Αυτό το φρικτό πράγμα, δηλαδή η Ανάστασις του Χριστού, με τη λόγια άραγε είναι γραμμένο! Είναι γραμμένο με λόγια απλά και με μεγάλη συντομία. Μολαταύτα, όποιος τα διαβάσει με πόθο, απομένει κατάπληκτος σαν να τον χτύπησε ένα φως που έσβυσε τον ήλιο και σαν να τον ταπάντισε ο σεισμός που άνοιξε τον άγιο Τάφο. Ο ευαγγελιστής Μάρκος, που είναι ο πιο σύντομος ευαγγελιστής, γράφει πως οι άγιες γυναίκες σπυκώθηκαν πολύ πρωτό και πήγαν να αλειφούνε με μυρωδικά το κορμί του Χριστού. Και λέγανε η μια στην άλλη, ποιος θα μας κυλιόσει την πέτρα από την πόρτα του μνημείου; «Και αναβλέψασαι θεωρούσιν ότι αποκεκλιμένοι ο λίθος ην γαρ μέγας σφόδρα. Και εισελθούσαι εις μνημειον είδον νεανίσκον καθημερον εν

τοίς δεξιόις περιβεβλημένον στολήν λευκήν και εξεθαμβήθησαν. Ο δε λέγει αυτοίς μη εκθαμβείσθε Ιησούν ζητείτε τον Ναζαρηνόν τον εσταυρωμένον: Ηγέρθη, ουκ έστιν άδω: ίδε ο τόπος όπου έθηκαν αυτόν: αλλά υπάγετε είπατε τοις μαθηταίς αυτού και τω Πέτρω ότι προάγει υμάς εις Γαλιλαιαν: εκεί αυτόν ύψεσθε, καθώς είπεν υμίν». Δεν θέλπω να τα μεταφράσω, γιατί και τα λόγια τα ίδια είναι αγιασμένα και μ' όλη την απλότητά τους είναι σαν υπερσυγκρασαν αστραφτερά: «και εξεθαμβήθησαν! Δεν γονατίζεις μοναχά μπροστά στον «νεανίσκον» που μιλά με μια θεική σοβαρότητα κάποιου άλλου κόσμου, αλλά προσκύνεις και τα ίδια τα λόγια που είναι γραμμένα αυτά τα πράγματα με ένα κάλλος ανεξήγητο. Λέγει λοιπόν ο άγγελος στις μαρφορές να πούνε στους μαθητές πως θα δούνε τον πολυαναγνημένο τους στη Γαλιλαία, δηλαδή πως θα τον δούνε τώρα που βγίνει ζωντανός από το μνήμα. Φανερώθηκε όμως την ίδια μέρα στη Μαρία τη Μαγδαληνή που ήτανε πρωτότερα η πιο αμαρτωλή, γιατί μετάνοιασε και πόνεσε περισσότερο. Ω βάθος ανεξικνίαστο! Οι πιο αμαρτωλοί σαν μετανόιασαν, αξιώνονται την πιο μεγάλη αγάπη του Χριστού, ο τελώνης ο Ματθαίος, ο τελώνης ο Ζακαρίας, η πόρνη που τον λειψε το μύρο, ο ληστής που σταυρώθηκε μαζί του. Ετσι κι η Μαγδαληνή τον είδε πρώτη αναστημένον και έγινε τρελή από τη χαρά της και φώναζε κλαίγοντας «Ραββουνι!», που θα πει «Αγαπημένε δασκάλε μου!» κ' έτρεφε να αγκολιάσει τα πόδια του και να τα φιλήσει. Αλλά πρωτότερα ήτανε τόσο σαστισμένη από τη λύπη της, που δεν τον γνώρισε και τον πήρε για κηπουρό και τον ρωτούσε αν σκότωσε αυτός το σώμα του Χριστού από το μνήμα. Τότε της λέγει ο Χριστός «Μαρία!» κι ανοίγει τα μάτια της και θέλπει να τον πιάσει. Μα ο Χριστός την εμπόδιζε λέγοντάς της «Μη με αγγίζεις γιατί δεν ανέβηκα ακόμα στον πατέρα μου». Την ίδια μέρα δυό από τους μαθητές πηγαίνουνε από τον Ιερουσαλήμ σ' ένα χωριό που το λέγανε Εμμαούς. Κ' εκεί που περπατούσανε, μιλούσανε μεταξύ τους για όσα είχανε γίνει εκείνες τις μέρες. Κ' εκεί που μιλούσανε και συζητούσανε, φανερώθηκε ο Χριστός «εν ετέρω μορφή» και περπατούσε μαζί τους, μα δεν τον γνωρίζανε. Και τους είπε: «Για ποιο πράγμα μιλάτε εκεί που περπατάτε κι είσαστε σκυθρωποί! Του αποκρίθηκε ο ένας που τον λέγανε Κλεώπα κ' είπε: «Εσύ φαίνεται πως είσαι ο μόνος άνθρωπος απ' όσους κάθονταν στην Ιερουσαλήμ, που δεν γνωρίζεις αυτά που γινιότανε σ' αυτήν την πολιτεία αυτές τις μέρες... Και κεινους τους ρώτασε: «Ποιά;» Κ' οι άλλοι του είπανε «Τα όσα γινιότανε στον Ιησού τον Ναζαρέτο, που στάθηκε άνθρωπος προφήτης, δυνατός σε έργο και σε λόγο μπροστά στον Θεό και σ' όλον το λαό και πως τον παραδώσανε οι αρχιερείς κ' οι άρχοντές μας στον θάνατο και τον σταυρώσανε. Κ' εμείς ελπίζαμε πως αυτός είναι που θα λυτρώνε τον Ισραήλ. Αλλά όμως μ' όλα τούτα είναι τρεις μέρες σήμερα που γινιότανε αυτά που είπαμε. Αλλά και κάποιες γυναίκες μας κάνανε άνω κάτω γιατί πήγαν στο μνήμα του το πρωί και δεν βρήκανε το σώμα του κ' ήρθαν και μας είπανε πως είδανε και δυό αγγέλους που τους είπανε πως ζει ο Ιησούς και κάποιον από μας πήγανε στο μνήμα και είδανε όσα είπαμε οι γυναίκες, μα τον ίδιον δεν τον είδανε». Κι ο Ιησούς τους είπε: «Ω ανόητοι και με καρδιά που είναι αργοκίνητη στο να πιστέψετε σε όσα είπαμε οι προφίτες: αυτά λοιπόν δεν έπρεπε να τα πάθει ο Χριστός για να μπει στη δόξα του;» Κ' άρπισε από τον Μωϋσή κι απ' όλους τους προφίτες και τους εξήγησε με όλες τις γραφές όσα έπαθε. Και στο μεταξύ φτάσανε στο χωριό που πηγαίνανε κι αυτός έκανε πως πηγαίνει παραπέρα.

Συν. από τη σελ. 3

- Να μου το φέρουν εδώ... παρευτύς! βγάξει φεφά ο τουρνατζήμασης. Όσο που να 'ρθει ο παντρεμένος... άλλον παπά! Ποιός άλλος είναι! - Μαυρόλυκος!... Ο Στέφανος του Στάθη! διάβασε ο πάτερ - Συμεών με ψόφια φωνή. - Ο Στέφανος του Στάθη! ξανάπε ο κατήγηγ. Δυό παιδιά. Καμμιάν απόκριση. - Μαυρόλυκος! Που είν' ο Στέφανος! Ο Στέφανος του Στάθη! Ο Μαυρόλυκος! κράζου- νε εδώ κι εκεί χριστιανοί σαν από αντίκαλο!

Κεφάλια ορθώθηκαν, πρόσωπα γύρισαν πίσω, δεξιά, αριστερά. Τίποτα. Ο άρπάης στράφηκε άγρια στους γιαντίσαρους.

- Να μου τσνε φέρουνε! φώναζε σαν τρελός. Δεμένο! Ξαναστράφηκε στον πάτερ - Συμεών:

- Τι τούς έκανεσ αυτούς ούλους, ορέ γκιαούρη!...

Θα σας σουβλίσω ζαγάρια!... Λέγε παρακάτω! Λέγε!

Ετσι, με τα βάρσανα, με κομπιάσματα φριχτά, με βρισιές, με το αίμα, αποσώσανε το διάβασμα του κατάστιχου. Κοντοζύγωνε μεσημέρι. Η όγδοη ώρα της ημέρας. Η κόψη η καλοκαιρινή που ζαλίζει, που πυρώνει και κορώνει τη δίψα...

Τον Νικολάκη τον Ματαπά τότες φέρανε με το ζόρι. Αυτόν που σκότωσε χτες βράδυ το 'να του το παιδί, για να σώσει τ' άλλο.

- Τι κρύφτηκες; ρέκαξε ο τουρνατζήμασης.

- Αγά μου, φες πέθανε το 'να μου παιδί. Μου 'μεινε τούτο. Λυτήσου μας, τη γριά μου κι εμένα. Τούτο δω... (κι έδειξε το παιδί που του 'χε απομείνει) τούτο δω είναι αρρωστιάρο, είναι βλαμένο, αγά μου άσε μας το...

Ο αράρης χαχάνισε περιφρονητικά και τ' άσπρα δόντια του γυάλισαν μες στην κατμάυρη τη μούρη του. Έκανε νόημα στο γιαντίσαρο να πάρει το παιδί. Του αποκρίθηκε ο ένας που τον λέγανε Κλεώπα κ' είπε: «Εσύ φαίνεται πως είσαι ο μόνος άνθρωπος απ' όσους κάθονταν στην Ιερουσαλήμ, που δεν γνωρίζεις αυτά που γινιότανε σ' αυτήν την πολιτεία αυτές τις μέρες... Και κεινους τους ρώτασε: «Ποιά;» Κ' οι άλλοι του είπανε «Τα όσα γινιότανε στον Ιησού τον Ναζαρέτο, που στάθηκε άνθρωπος προφήτης, δυνατός σε έργο και σε λόγο μπροστά στον Θεό και σ' όλον το λαό και πως τον παραδώσανε οι αρχιερείς κ' οι άρχοντές μας στον θάνατο και τον σταυρώσανε. Κ' εμείς ελπίζαμε πως αυτός είναι που θα λυτρώνε τον Ισραήλ. Αλλά όμως μ' όλα τούτα είναι τρεις μέρες σήμερα που γινιότανε αυτά που είπαμε. Αλλά και κάποιες γυναίκες μας κάνανε άνω κάτω γιατί πήγαν στο μνήμα του το πρωί και δεν βρήκανε το σώμα του κ' ήρθαν και μας είπανε πως είδανε και δυό αγγέλους που τους είπανε πως ζει ο Ιησούς και κάποιον από μας πήγανε στο μνήμα και είδανε όσα είπαμε οι γυναίκες, μα τον ίδιον δεν τον είδανε». Κι ο Ιησούς τους είπε: «Ω ανόητοι και με καρδιά που είναι αργοκίνητη στο να πιστέψετε σε όσα είπαμε οι προφίτες: αυτά λοιπόν δεν έπρεπε να τα πάθει ο Χριστός για να μπει στη δόξα του;» Κ' άρπισε από τον Μωϋσή κι απ' όλους τους προφίτες και τους εξήγησε με όλες τις γραφές όσα έπαθε. Και στο μεταξύ φτάσανε στο χωριό που πηγαίνανε κι αυτός έκανε πως πηγαίνει παραπέρα.

Στο αναμεταξύ, ένας γιαντίσαρος μαζί με δυό τσαούσηδες είχανε βγει στο κυνήγι των χριστιανών, εκείνων που λείψανε όταν φώναξαν τ' όνομά τους. Δεν άργησαν να 'ρθουνε πίσω. Πρώτον έφεραν ένα ραγιά, που είχε το πρόσωπο βουτηγμένο στο αίμα.

- Που ήσουνε ωρέ; έσκούξε ο τουρνατζήμασης. Μήπως και θάρρεψες, πως θα τα κρύψεις τ' αποσπώρια σου από το βλέμμα του Αλλάχ! Είκοσι καμταϊκές τις αξίζεις, σκύλε. Χάιντε και χαλάλι σου!... Πάρτε τον! Εσύ! Εσύ που ήσουνα; γύρισε κι είπε σ' έναν άλλο, που 'χε πέσει κατάχαμα μπροστά του και παρακα-

ΤΟ ΠΑΙΔΟΜΑΖΩΜΑ

λούσε για τη ζωή του και για των παιδιών του τη ζωή.

- Πόσοι λείπουν ακόμα; κραινει ο τουρνατζήμασης.

- Δυό λείπουνε, εφέντημ, απάντησε ένας τσαούσης. Ο Νίκος του Βαρνακίωτη με το παιδί του κι άλλος ένας... ένας... - Ο Στέφανος του Στάθη, εξήγησε κάποιος.

Λαχανιασμένος στέκει ο τσαούσης, Κι έχει αίματα στα χέρια. Ο τουρνατζήμασης, τον κοιτάξε στα μάτια.

- Τι τρέχει, ορέ; του κάνει.

- Εφέντημ,, ο Στέφανος του Στάθη μαχαίρωσε το γιαντίσαρό σου. Κι ύστερα πιστόλις τον Χασάν... τον τσαούση...

Ο αράρης πετάχτηκε απάνω. Άσπρα τα μάτια του, ολοστρόγγυλα, άσπρα τα δόντια του.

- Το ξεκάνανε, το σκυλί; Που 'ναι τα παιδιά του! Τα παιδιά του! Να τα φράξω!... ουρλιάζει.

- Τα πήρε ... τα πήρε κι έφυγε, εφέντημ!... Τράβηξε... τράβηξε κατά το γιάλο. Χάθηκε. Μα εμείς ξεκάνανε το γέρο του. Βγήκε στη θύρα... πάνω στην ώρα.. Πίσω ήταν μια γυναίκα. Τη χαλάσαμε κι αυτή, Συναπάθα μας, εφέντημ.

- Ο άλλος ορέ; Πως τότες λένε, παλιοχαϊβάνια!

- Μπήκε σε βάρκα, εφέντημ! Ανοίχτηκε στο πέλαγο. Τόνη μουσικτάραμε. Τώρα τον τρώνε τα ψάρια... Συναπάθα μας!

Χάρηκε ο αράρης. Χτύπησε τα ποδάρια του καταγής να ξεμουδιάσουν. Επειτα γυρνάει και κοιτάει κατά τα παιδιά που έχει διαλέξει.

- Να μου τα φέρετε στο κονάκι, πρόσταξε.

Τα παιδιά, βουβά από την τρομάρα, έχουνε πάψει πια το κλάμα. Όμως μεμιάς τώρα ξαναρχινάνε τ' αναφυλλήτα και τ' αναροφήματα. Κλαίνε, κλαίνε καθώς ξέρουν να κλαίνε μόνο τα παιδιά, για να ραγίζουν και τις πέτρες. Κλαίοντας έτσι προχωρήσανε, ένα μικρό κοπάδι από μικρά παιδιά, προβατικά του Θεού, ανάμεσα στον όχλο. Η λιτανεία των παιδιών. Προχώρησε κλαίοντας κι αναστενάζοντας για το κονάκι για το μεγάλο ταξίδι της Ανατολής. Να γίνουνε γιαντίσαροι, να γενούνε βεζυρηδες μπορεί. Ίσως να πουλήθουνε δούλοι σε σκλαβοπάζαρο.

Κι ο ήλιος, που ήταν ακόμα καταμασις του ουρανού, άρχισε σιγά - σιγά να γέρνει. Δυό μέρες πέρασαν, χίλια χρόνια. Τ' Αθαλάσι ξανάμεινε μόνο, έρημο και μόνο, γονατισμένο, πνιγμένο στο κλάμα και στο αίμα.

Στον ρουμ - μαχαλά δεν ακούει παρά ένα απόβατο αναφυλλήτο, που στραγγίζει ολημερίς κι ολονυχτίς από τις χαράμαδες των κλειστών παραθυριών. Ο θάνατος άφησε κάτι πίσω του από τα μαύρα του φτερούγια. Μιά πέννημη καταχνιά, ένα σκότος.

Την τρίτη μέρα, Τρίτη της βδομάδας, συνάχθηκαν πριν την αυγή, νύχτα ακόμα, στο προαύλι του Αι - Σώστη, στην εκκλησιά, την ταπεινή την εκκλησιά του

Αθαλασσιού.

Δε χωρούσανε πολλοί μέσα. Όλοι σχεδόν μείναν από 'ξω. Μα όλοι, με μια φωνή, ψέλνουνε τη Νεκρώσιμο Ακολουθία για τα παιδιά που φύγανε ζωντανά πεθαμένα. Οι ραγιάδες, γέροι, γυναίκες, άντρες, όλοι, όλοι ήρθαν για το ξόδι των παιδιών, που τους τα πήρανε οι τούρκοι, των παιδιών που δε θα τα ξαναδούνε ποτέ τους πια, όμοια ως να πεθάναν στ' αλήθεια.

- «Ο Θεός των πνευματιών και πάσης σαρκός, λέει ο πάτερ - Συμεών με τα γέρικα ταμπλιασμένα μάτια, ο τον θάνατον καταπατήσας, τον δε διάβολον καταγρήσας... αυτός Κύριε, ανάπαυσον και την ψυχήν των κεκοιμημένων δούλων Σου... εν τόπω φωτεινών εν τόπω χλωρόν, εν τόπω αναψύξεως, ένθα απέδρα πάσα οδύνη, λύπη και στεναγμός...».

Όλοι μ' ένα στόμα μασουλάνε τα λόγια του παπά, δίκως να καλονιώθουν το τι λένε. Κλαίνε τα ζωντανά παιδιά, που τους πεθάνανε, κλαίνε κι εκείνους που πέρασαν, ζητώντας να τα λυτρώσουν απ' τα βρώμικα χέρια του μπόγιο. Σιγομυλνουνε και μόλις καταφέρνουν να σκεπασουν τις στργγλιές των μανάδων, των αδερφάδων τις κλάψες, ψέλνουνε:

«Των Αγίων ο χορός εύρε πηγήν της ζωής και θύραν Παραδείσου» εύρον καγών την οδόν διά της μετανοίας» το απολογώ πρόβατον εγώ εμί...».

Ξεχώρισαν φωνές;

- Όχου, το παιδάκι μου... το γιοκά μου... το μαγάκι μου...

Ο πάτερ - Συμεών με τα σκισμένα ράσα ψέλνει:

- «Αληθώς ματαιότης τα σύμπαντα, ο δε βίος σκιά και ενύπνιον... Ως άνθος μαράνεται και ως όναρ παρέρχεται και διαλυεται πας άνθρωπος, πάλιν δε ηχούσης της σάλπιγγος, νεκροί ως εν συσσεισμά πάντες αναστήσονται...».

Εκείνη την ώρα έσκασε ο ήλιος πέρα στ' αντίπερα της θάλασσας. Μιάν αχτίδα χρυσασφιά ήρθε και γλίστρησε και γυάλισε πάνω στο μαυρισμένο.

τοίχο. Ο Πάνος ο Φουρνιαός, αυτός που έκανε πότε πότε τον ψάλητ, αρχίνισε ν' αποστηθίζει τον Απόστολο. Κανέναν δεν τον ακούει. Τους κούφαναν τα βογγητά, οι γοερές κραυγές, τ' αναστενάγματα.

- «Αδελφοί, ου θέλομεν υμάς αγνοείν περί των κεκοιμημένων, ίνα μη λυπήσθε...».

Ρόδις ξεφάνικα ο ουρανός, αγνός κι αγνός, σα μάγουλο κοριτσιού. Στο φως της καινούργιας μέρας φάνηκαν τρομαχτικά χλωμά τα πρόσωπα των ραγιάδων. Πρησμένα μάτια κόκκινα. Σκυφτοί ώμοι ασηλωτοί. Μαλλιά ξετίλεκα. Φωνές μοιρολογιτρες.

Κι αφού όλοι «έκλειναν τας κεφαλὰς αυτών» και σταυροκοπήθηκαν, ο πάτερ - Συμεών έπιασε με την τρεμουλιαστή φωνή του να λέει το κατά Λου-κάν:

- «Τω καιρώ εκείνω προσέφεραν τω Ιησού τα βρέφη, ίνα αυτών άπηται και ίδόντες οι μαθηταί επετίμησαν αυτοίς. Ο δε Ιησούς προσκαλεσάμενος αυτούς είπεν: Άρετε τα παιδιά έρχασθαι προς με και μη κωλύετε αυτά: τιν γαρ τοιούτων εστί η βασιλεία του Θεού...».

Όσστόσο το μεγάλο κακό γίνηκε, όταν ήρθε η ώρα του τελευταίου ασπασμού.

- «Δεύτε τελευταίον ασπασμόν δώμεν, αδελφοί, των θανόντων...».

Ξέσπασαν μονομιάς πιο βαριά τ' αναφυλλήτα, πιο άγριοι ο θρήνος. Μη έχοντας τ' αγαπημένα κορμάκια να τα στερνοφιλήσουν, πέφτουνε στην αγκαλιά ο ένας του άλλου σαν τρελλοί, και φιλιούνται και κλαίνε...

Λίγο πιο πέρα, ως είκοσι βήματα, όχι παραπάνω, ένα μπουλούκι εβραίοι στέκουν ασάλευτοι, χαζοί, και κοιτάνε τον ουδωρό των χριστιανών.

Πιο πέρα ακόμα, στον τουρκομαχαλά, μια βουβαμάρα έχει πλακώσει παντού, βουβαμάρα καμωμένη από λύπη και από δειλία. Λύπηση γιατί έχουν κι αυτοί παδιά, γιατί είναι άνθρωποι κι εκείνοι. Δειλία, μην τύχει και ξεπληθύνουν οι ραγιάδες καμιά φορά, και ζητήσουνε να πάρουν πίσω το αίμα των παιδιών τους.

ΘΑΝΑΣΗΣ ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ «Οι Μαυρόλυκοι»

«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ» ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

εκδότης: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ» ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 - Τηλ: 37440 - ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Συντάσσεται από επιτροπή Πληροφορίες - Επιδείξεις Εκδόσεων - Συνδρομές - Εμβάσματα: Χ. Θεόδωρος Μπαργιάννης Τέρμα Στρ. Πατάγων - ΙΩΑΝΝΙΝΑ 454 45 Τηλ (0651) 25 561

Τα έξοδα εκτύπωσης και διακίνησης της εφημερίδας, καλύπτονται από τις προαιρετικές εισφορές μελών και φίλων μας.

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ Ο.Ε. Στοά Ορφεία Ιωάννινα Τηλ.: 77433 - 25634

Από την Καλλαρυτινή ιστορία και παράδοση ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΑΙΩΝΑ

Γράφει: ο ΚΩΝ/ΝΟΣ Β. ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗΣ

Όσο περνούν τα χρόνια, τόσο περισσότερο ξεδιπλώνεται μπροστά μας η λαμπρή και ανεπανάληπτη Καλλαρυτινή Ιστορία και Παράδοση. Μια ιστορία για την οποία πρέπει να υπερηφανευόμαστε οι νεώτεροι Καλλαρυτινοί και να προσπαθούν με τις πράξεις και τις ενέργειές τους να διατηρήσουν ανέπτυξη τόσο τη μεγάλη ιστορία όσο και τη λαμπρή παράδοση του όμορφου χωριού μας.

Το κείμενό μας αυτό, παρουσιάζει μια ακόμη θαυμαστή ιστορική σελίδα, από τις εθνικές και οικονομικές δραστηριότητες των συμπατριωτών μας.

Θ' αρχίσουμε με την παρουσίαση της ιστορίας ενός παλαιού αθηναϊκού κτιρίου, του Μεταξουργείου, μεταξύ των οδών Μεγ. Αλεξάνδρου, Μυλλέρου και Γιατράκου. Το κτίριο αυτό έδωσε το όνομα στη Δυτική συνοικία της Αθήνας. Η βιομηχανική εγκατάσταση που χαρακτήριζε την ευρύτερη περιοχή, μέχρι τη λεωφόρο Κωνσταντινουπόλεως και συμπεριελάβε, και τη μεγάλη κεντρική πλατεία, το σημερινό «ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ».

Το κτίριο είναι δημιούργημα του Αρχιτέκτονα Χάνσεν πρωτοπόρο στην νεοκλασική Αθήνα. Προορίζονταν για «αρχοντικό» του Πρίγκιπα Καντακουζηνού, που όμως το αρνήθηκε και πριν την αποπεράτωσή του πέρασε στην ιδιοκτησία της Αγγλικής Εταιρείας «Αύγουστος Μπρούμ και σία». Τότε η περιοχή λέγονταν ακόμα «Νέα Σφαίρα».

Αργότερα περιήλθε στην «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» των Αδελφών Κωνσταντίνου και Παναγιώτου Δουρούτη.

Ο Κωνσταντίνος Δουρούτης, από τους πρώτους και μεγαλύτερους βιομηχάνους της ανεπτυχ-

ρωθείσης Ελλάδας, γεννήθηκε το 1809 στους Καλαρύτες της Ηπείρου. Από νωρίς εγκαταλείπει την ιδιαίτερη του πατρίδα για σπουδές στην Τεργέστη. Στην Ιταλία πάντα, στην Αγκώνα, ανθούσε από χρόνια η οικογενειακή εμπορική επιχείρηση. Εκεί εύρισκαν φιλόξενο καταφύ-

Ενα τμήμα του μεγάλου κτιριακού συγκροτήματος των αδελφών Δουρούτη.

γιο και κάθε βοήθεια πολλά Ηπειρωτόπουλα, που ξενιτεύονταν στη Δύση, καταδιωγμένοι από τας Τούρκους, για σπουδές ή εμπόριο. Μεγάλη ήταν η προ-

Μια από τις πόρτες, του κτιρίου στην οποία αναγράφεται ευκρινώς ότι αυτό είναι κληροδότημα του Δήμου Αθηναίων.

σφορά της Καλλαρυτινής αυτής οικογένειας στον αγώνα του 1821. Ο Κωνσταντίνος αρχίζει

την επαγγελματική του σταδιοδρομία στην επιχείρηση του πατέρα του Γεωργίου Δουρούτη.

Το 1825 και ενώ ακόμη οι Έλληνες έδιναν τον «υπέρ πάντων» αγών, για την ανεξαρτησία της πατρίδος ο Κωνσταντίνος μαζί με τον αδελφό του Αθανάσιο έρχεται στην Ελλάδα.

Πρωταγωνιστής και δημιουργός όλης αυτής της οικονομικής άνθησης ο Κωνσταντίνος Δουρούτης. Ήταν προσωπικότητα δημιουργική και επιβλητική. Από το 1850 διετέλεσε μέλος της επιτροπής μελέτης και ανέγερσης του Αθηναϊκού Δημοτικού Θεάτρου. Σήμερα υπάρχει δρόμος με τ' όνομά του πλησίον της συμβολής της οδού Λένορμαν με τη λεωφόρο Κωνσταντινουπόλεως Αθηνών.

Ενα μήνα προ του θανάτου του, ο μεγάλος συμπατριώτης μας Κων/νος Δουρούτης, κληροδότησε το κτιριακό συγκρότημα των βιομηχανικών και βιοτεχνικών του επιτυχιών, στο Δήμο Αθηναίων.

Πέρασαν ήδη 150 χρόνια από την εποχή που εξιστορούμε. Από το μεταξουργείο, το δημιουργήμα της οικογένειας Δουρούτη από τους Καλαρύτες απέμεινε μόνο ο ερειπωμένο κτίριο, η ανάμνηση της οικονομικής ακμής και το όνομα στην περιοχή.

Ο Δήμος Αθηναίων σχεδίαζε σήμερα την επισκευή, την αποκατάσταση και αναμόρφωση του παραδοσιακού κτιρίου στη μορφή που αρχικά είχε, όπως το σχεδίασε ο Χάνσεν. Η αναστήλωση του κτιριακού συγκροτήματος θα αναβαθμίσει ολόκληρη την περιοχή. Η συνοικία του Μεταξουργείου είναι μία από τις παραδοσιακές περιοχές της Αθήνας και από εκεί εκπορεύονται οι γνωστές αποκριτικές «απορρίξεις» της παλαιάς πόλης, ο «Ευλοπόδαρος» και το «Γαϊτάνια».

Η «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» των Αδελφών Κωνσταντίνου και Παναγιώτου Δουρούτη αγοράζει το κτιριακό συγκρότημα των οδών Μελλέρου και Μεγ. Αλεξάνδρου. Το μεταξουργείο των αδελφών Δουρούτη αρχίζει εκεί τη λειτουργία του. Στην αρχική μονάδα, προστίθενται σιγά - σιγά σιδηρουργείο, χαλκούργείο, ξυλουργείο, ατμόμυλος και ελαιοτριβείο. Οργανώνεται ένα μεγάλο συγκρότημα οικονομικών συμφερό-

ντων. Για την εποχή τους, είναι μια σπουδαία βιομηχανική και βιοτεχνική υποδομή. Σε σύντομο

χρονικό διάστημα, από την αγορά του κτιρίου, έγιναν αρκετές εργασίες για την επέκταση και ανακαίνισή του, για να δυνηθεί να στεγάσει τη διευρυμένη δραστηριότητα. Υπολογίζεται ότι είχε 40 μεγάλους χώρους.

Δωμάτια για την εξυπηρέτηση των αναγκών, μεταξύ των οποίων και υπονομήματα για τους εργάτες.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Καλλιόπη Μπαρμπούτη που διαμένει στα Γιάννενα στη μνήμη του αδελφού της Πέτρου Γκοργκόλη.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Σταματία Γκόλια - Μπογιάννη που διαμένει στην Αρτα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Βάσω Μπριάκου - Κωσταρίδη που διαμένει στην Αθήνα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ανώνυμη συγχωριανή μας που διαμένει στα Γιάννενα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Απόστολος Ζαρίμπος που διαμένει στα Γιάννενα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Σπύρος Φασούλας που διαμένει στην Αθήνα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) οι συγχωριανοί μας κ.κ. Χρήστος και Μαρία Μπακαγιάννη που διαμένουν στα Γιάννενα.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Δημήτριος Μπεσίρης που διαμένει στους Καλαρύτες.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Πέτρος Αρλέτος που διαμένει στους Καλαρύτες.

Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Παρασκευή Μπισδάκη - Χουλιάρα που διαμένει στα Γιάννενα.

Δύο χιλιάδες (2.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Πέτρος Ζορμπαλάς που διαμένει στο Μαργαρίτη Θεσπρωτίας.

ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας αγάπης και τα καινούργια φτερά για το Σύνδεσμό μας και την εφημερίδα μας είναι:

ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

- Δέκα χιλιάδες η συγχωριανή μας κ. Περσεφόνη Λάλα - Πολίτη που διαμένει στα Γιάννενα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Κ.Ν.»

- Πέντε χιλιάδες (10.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ.Περσεφόνη Λάλα - Πολίτη που διαμένει στα Γιάννενα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Σταματία Γκόλια - Μπογιάννη που διαμένει στην Αρτα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Βάσω Μπριάκου - Κωσταρίδη που διαμένει στην Αθήνα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ανώνυμη συγχωριανή μας που διαμένει στα Γιάννενα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Απόστολος Ζαρίμπος που διαμένει στα Γιάννενα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Σπύρος Φασούλας που διαμένει στην Αθήνα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) οι συγχωριανοί μας κ.κ. Χρήστος και Μαρία Μπακαγιάννη που διαμένουν στα Γιάννενα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Δημήτριος Μπεσίρης που διαμένει στους Καλαρύτες.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Πέτρος Αρλέτος που διαμένει στους Καλαρύτες.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Παρασκευή Μπισδάκη - Χουλιάρα που διαμένει στα Γιάννενα.

- Δύο χιλιάδες (2.000 δρχ.) ο συγχωριανός μας κ. Πέτρος Ζορμπαλάς που διαμένει στο Μαργαρίτη Θεσπρωτίας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

Για την αναστήλωση του Πολιτιστικού και Θρησκευτικού Μνημείου της Αγ. Τριάδας Καλαρρυτινών:

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Καίτη Ζαφειρίου που διαμένει στην Αθήνα, στη μνήμη της θείας της Αμαλίας Βογιάρου.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ.) η συγχωριανή μας κ. Παρασκευή Μπισδάκη - Χουλιάρα που διαμένει στα Γιάννενα στη μνήμη της θείας της Αμαλίας Βογιάρου.

Το «Κ.Ν.» και ο Σύνδεσμός μας ευχαριστούν θερμά όλους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΣ

Το Σάββατο 4-3-'95 στην Εκκλησία του Αρχιμαρτύρου Ιωαννίνων έγιναν οι γάμοι της Κλεονίκης Γιακουμάς (κόρης της συμπατριώτισσας Παρασκευής Θεοκάρη - Γιακουμάς) ιατρού και του Γρηγόρη Δ. Λέντζαρη ιατρού μαιευτήρος. Στο καινούργιο ζευγάρι ευχόμαστε κάθε χαρά και ευτυχία.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Την Κυριακή 8 Γενάρη 1995 τα παιδιά της Αμαλίας Βογιάρου (Ελένη, Απόστολος, Χρήστος, Αγγελική) ετέλεσαν το 40ήμερον μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής της, στο ιερό ναό του Αγίου Νικολάου Πλατεία Ρηγίλλης Αθηνών.

Ο ΝΤΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΩΓΚΟΥ

Εκείνη τη χρονιά το Πάσχα ήταν πολύ πρώιμο. Οχτώ του Απριλίου. Ενα όργιο ανθοφορίας, κυρίως στις κορομηλιές και στις κερασίδες που επάνω τους κατά σμήνος οι μέλισσες βούιζαν. Η άπνοια και η αναβροχιά διατηρήθηκε μέχρι και πέρα τ' αγωγού που από εκεί αρχίζει η μικρή μας ιστορία.

Ο Ντούλας δεν ξυριζόταν και πολύ συχνά αλλά επειδή σήμερα θα πήγαινε στην εκκλησία και κύριως γιατί θα ξυριζότανε με το μικρό καινούργιο απόκτημα που ήταν το φινό ξυράφι που του έδωσε η Μαρούσα. Ήταν του άνδρα της. Το είχε φέρει από την Τεργέστη. Τώρα πια δεν ζούσε και της ήταν άχρηστο. Δεν του το χάρισε, του ζήτησε να της φτιάξει τον πεσμένο τοίχο της αυλής της. Δούλεψε σχεδόν μιάμιση μέρα αλλά χαλάλι της. Τώρα θα μπορούσε να ξυρίζεται δύο φορές την ημέρα έλεγε χαριτολογώντας. Το δικό του ήταν σκουριασμένο και όσο το τρόχιζε στο πετσί τόσο το λιγότερο έκοβε. Το χαλάλι το έλεγε σπάνια γιατί έκανε βαριές δουλειές και παιδεύονταν και ψωμί δε χόρταινε. Οι περισσότεροι δεν τον έπαιρναν στα σοβαρά αλλά τον ήθελαν για τις δουλειές τους, που την αμοιβή του αυτοί τελικώς την καθόριζαν κατά το δοκούν. Άλλες εποχές τότε, άλλες νοοτροπίες, άλλως σήμερα, αλλιώς αύριο.

Θα πήγαινε στην Εκκλησία και κατόπιν σε κανέναν Γιώργο για ευχές να ρουφίξει κανένα ρακί και ότι άλλο κέρασμα. Βγαίνοντας από την πόρτα είδε με την άκρη του ματιού ότι κάτι πήδηξε από το μαντρότοιχο του κήπου του που ήταν λίγο πιο κάτω.

Μπαίνοντας στην κήπο βλέπει ένα κατσικί. Το γνώρισε, ήταν της Γάκαινας. Το ζύγωσε και κοιτάζοντάς το θυμήθηκε το πασχαλινό παράπονο. Οχι πως ήταν το πρώτο Πάσχα που δεν πήρε αρνί. Τουλάχιστον έπαιρνε μία - δύο οκάδες κρέας από τον Ρούκη. Φέτος όμως δεν έσφαξε καμιά προβατίνα ή γίδα και έτσι πήγε στον Μπέρκο, πήρε ένα φύλλο μπακαλιάρο και μία οκά κρασί και ήταν του Ευαγγελισμού. Να γιατί είχε παράπονο ο Ντούλας. Πάσχα με μπακαλιάρο; Και αυτό βερεσέ!!! Κάτι είχε ακούσει ότι κάποτε σ' ένα φτωχικό σπίτι πήγε, δεν ήξερε πως, μια γαλοπούλα, αρνί, ήτανε, χριστούγεννα ήταν, ή Πάσχα δεν το θυμόταν. Μπερδεμένα τα είχε στο κεφάλι του. Δεν είχε διαβάσει Παπαδιαμάντη και ούτε του ήταν δυνατόν αφού ήταν αναλφάβητος. Γιατί δεν θα μπορούσε να συμβεί και σ' αυτόν τον ίδιο.

Κοίταξε πάλι το κατσικί. Βέβαια αυτό δεν μπορούσε να πάει μόνο του. Αν το βοηθούσε λίγο και αυτός; Δεν ήταν Πάσχα που σφάζουν αρνιά αλλά του Αγιωργίου που σφάζουν κατσίκια. Στρίβοντας λίγο δεξιά αντίκρισε τον Αϊ Γιώργη, έκανε την σταυρό του και είπε: «Εγώ για την Εκκλησία ξεκίνησα αλλά δεν θα πάω, σκόρναμε. Το τι θα κάνω και να μη στο πω έτσι που είσαι απέναντί θα με βλέπεις. Τι το 'χω ξανακάνει; Αν το έκανα θα μ' έβλεπες. Αλλά φέτος θέλω να γιορτάσω τη χάρη σου. Θα πάρω το κατσικί και θα το βάλει η Γιαννούλα η γυναίκα μου στη γάστρα. Θα πάρω και μια οκά κρασί από τον Ζάγκλη. Τρώγοντας θα σε κοιτάμε από το παράθυρο αφού πρώτα αμπαρώσουμε την πόρτα για να μην έρθει κανείς και να πεί να το πει της Γάκαινας. Στο κάτω - κάτω αυτή έχει άλλα 3-4, και το κελάρι γεμάτο εμπορεύματα».

Διέκοψε την κουβέντα με τον Αϊ Γιώργη, πιάνει το κατσικί, προσέχοντας να μην το δει κανείς. Αν και από τον κήπο μέχρι το σπίτι ήταν ένα στενό που τον προστάτευε από αδιάκριτα μάτια.

Μπαίνοντας στο σπίτι με το κατσικί, εξήγησε στη Γιαννούλα, η οποία διότρωγε έντονα. Δεν είχε ξαναγίνει κάτι τέτοιο. Ο Ντούλας δεν άκουγε, είχε πάρει το μαχαίρι αυτό που έκοβε καπνό, μια και δυό στο διπλανό καλύβι αποκεφάλισε το «ερίφιο». Αφού εξαφάνισε τα εμφανή στοιχεία, λέει στην Γιαννούλα να βάλει την γάστρα. Αυτός εν τω μεταξύ τηγάνισε τη σκωταριά. Η Γιαννούλα διαρκώς μουρμούριζε, αλλά η μυρωδιά από το τηγάνισμα της έκοψε την μουρμούρα. Φάγανε καλά κοντά στο παράθυρο όπως το είχε τάξει. «Βρε γυναίκα άναψε το καντήλι για την χάρη του και γω θα πεταχτώ να πάρω λίγο κρασί, γιορτή έχουμε». Πήγε στον Μήτσιο Ζάγκλη, τον βρήκε κλειστό. Πήγε κατόπιν στο διπλανό μαγαζί του Ζώγκου και λίγο διστακτικά ζήγωσε τον Αντώνη Ζώγκο ο οποίος του είπε: «Βρε Ντούλα χάθηκες, μην στενοχωριέσαι γι' αυτά τα λίγα που χρωστάς. Θα τα κλείσουμε σε καμιά δουλειά, μάλιστα αν ευκαιρείς αύριο,

Συν. στη σελ. 12

Ο ΝΤΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΤΣΙΚΙ

Συν. από τη σελ. 11

μεθαύριο πήγαινε να σκάψεις τον κήπο μας στο Κέλη». «Μετά χαράς» απάντησε ο Ντούλας. Ο Γιάννης Ζώγκος, αδερφός του Αντώνη, που άκουσε τον διάλογο του γέμισε το μπουκάλι κρασί και απευθυνόμενος στον Αντώνη είπε: «Αυτό να μην το χρεώσεις, το κερνάω εγώ στον Ντούλα». Κάπως έτσι πληρωνόταν ο Ντούλας. Αύριο πάλι στο μόχθο. Αλλά σήμερα θα γιόρταζε.

Αφησε το κρασί στο σπίτι και τράβηξε για ευχές στον Γάκη (υποκοριστικό του Γιώργος). Ο Γάκης Τσαλέκης έλειπε. Κάθε εβδομάδα με τα 3 μπουλάρια και με το περήφανο άλογο για καβάλα, πήγαινε στην Αρτα και έφερνε κυρίως λάδι, σαπούνι, ρύζι, σταφίδες κ.λ.π. τα οποία πουλούσε η Γάκαινα. Ο Ντούλας το είχε σκοπό από το πρωί να πάει. Το γεγονός ότι μπερδεύτηκε απροσδόκητα το κατσίκι, αυτό δεν ήταν εμπόδιο να το ματαιώσει. Ενας λόγος παραπάνω, γκοτζάμ κατσίκι θα έτρωγε. Το θεωρούσε χρέος!!!

Βρήκε τη Γάκαινα στην αυλή και την άκουσε να λέει «που στα κομμάτια πήγε». «Τι λες κ. Γάκαινα;» «Να από το πρωί δεν βλέπω το τέταρτο κατσίκι ενώ τ' άλλα είναι εδώ επάνω». «Που θα πάει;» είπε ο Ντούλας, «ήταν μικρό ή μεγάλο;» «Μικρό, πολύ μικρό» είπε η Γάκαινα. «Αυτά εύκολα ξεκόβουν, είστε και στην άκρη του χωριού, μήπως τ' αρπαξε κανένας αετός;» είπε μέσα του. Μωρέ λες να είμαι αετός και δεν το ξέρω. Τον κέρασε γλυκό και ρακί από την Αρτα, της ζήτησε και ένα ποτήρι νερό, τον είχε ανάψει η τηγανιά, χαιρέτησε και έφυγε.

Στον δρόμο μουνιούριζε: ώστε έτσι κυρ Ντούλα, ούτε γάτα ούτε ζημιά. Ζημιά όμως για τη Γάκαινα. Ας είναι, πες πως θα το έσφαξε ο Γάκης αν ήταν εδώ. Ας σφάξει άλλο αύριο που θα 'ρθει. Με τον μονόλογο άφησε μια υποτονική μεταμέλεια. Δεν μπορούμε να πούμε ότι ήταν θρασύς κάθε άλλο, λίγη δουλοπρέπεια ναι, η οποία δεν εκτρέφει θράσος. Εκείνο το «ΑΣ ΕΙΝΑΙ» δεν ήταν συμβιβαστικό, συγκαταβατικό, ήταν απωθητικό γιατί δεν ήταν συνηθισμένος σε τέτοιες πράξεις. Απλά εκτονώθηκε και απαλλάχθηκε από το πασχαλινό παράπονό του έστω και με ανορθόδοξο τρόπο. Τάχυνε το βήμα του να πάει γρήγορα να γιορτάσει με τη Γιαννούλα τον Αϊ Γιώργη.

Πάσχα - Χριστούγεννα - Απόκριες - Πάσχα και άλλο Πάσχα στο μέλλον να έχει ο κάθε Ντούλας το δικό του κατσικάκι.

Απ. Ζώγκος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συν. από τη σελ. 8

Και τον βιάσανε λέγοντας «Μείνε μαζί μας, γιατί κοντεύει να βραδυώσει κι έγειρε η μέρα». Και μπήκε μέσα για ν' απομείνει μαζί τους. Και σαν κάθισε στο τραπέζι με δαύτους, πήρε το ψωμί και το βλόγησε κι αφού το έκοψε τους έδωσε να φάνε. Και τότε ανοίξαν τα μάτια τους και τον γνωρίσανε. Και κείνος γίνεκε άφαντος από μπροστά τους. Κ' είπαν μεταξύ τους «Πως καίγονταν η καρδιά μέσα μας, την ώρα που μιλούσε στον δρόμο μας και ξεδιάλυνε τις γραφές;» Και σπκωθήκανε την ίδια ώρα και γυρίσανε πίσω στα Ιεροσόλυμα και βρήκανε μαζεμένους τους έντεκα και τους άλλους που ήτανε μαζί τους και κείνοι τους είπαν πως αναστήθηκε στ' αλήθεια ο Κύριος και πως φανερώθηκε στον Σίμωνα. Κι αυτοί τους ιστορήσανε όσα τους συμβήκανε την ώρα που έκοβε το ψωμί.

Κ' ενώ ακόμα κουβεντιάζανε, ο ίδιος ο Ιησούς στάθηκε στη μέση τους και τους λέγει «Ειρήνη απάνω σας». Και κείνοι τρομάζανε και τους έπιασε φόβος και θαρούσαν πως βλέπουνε κάποιο πνεύμα. Και τους είπε «Γιατί είσατε ταραγμένοι και γιατί ανεβαίνουνε στις καρδιές σας ένα σωρό λογισμοί; Δέστε τα χέρια μου και τα πόδια μου, πως είμαι εγώ ο ίδιος; ψηλαφισάτε με και δέστε πως το πνεύμα δεν έχει σάρκα και κόκκαλα, όπως με βλέπετε εμένα να 'χω». Κ' επειδή ακόμα δεν πιστεύανε από τη χαρά τους και θαυμάζανε, τους είπε «Εχετε τίποτα φαγώσιμο εδώ πέρα;» Κι αυτοί του δώσανε ένα κομμάτι ψάρι ψημένο κ' ένα κομμάτι μελόπιτα και τα πήρε κ' έφαγε από δαύτα. Και τους είπε: «Θυμηθείτε τα λόγια που σας είπα τον καιρό που ήμουνα ακόμα μαζί σας, πως πρέπει να γίνουνε όλα όσα είναι γραμμένα στον νόμο του Μωυσέα και στους προφήτες και στους ψαλμούς για μένα». Τότε άνοιξε τον νου τους να καταλάβουνε τις Γραφές. Και τους είπε πως έτσι έπρεπε να πάθει ο Χριστός και έτσι έπρεπε ν' αναστηθεί από τους νεκρούς την τρίτη μέρα και να κηρυχθεί στο όνομά του μετάνοια και συγχώρεση αμαρτιών σ' όλα τα έθνη πιάνοντας από την Ιερουσαλήμ. «Και να, είπα, εγώ σας στέλνω αυτό που σας έταξε ο πατέρας μου. Κ' εσείς καθίστε στην πολιτεία της Ιερουσαλήμ, ως που να ντυθείτε δύναμη από πάνω». Αυτά τα γράφει ο ευαγγελιστής Λουκάς, που φαίνεται πως ήτανε ο ένας από τους δύο που πηγαίνανε στο Εμμαούς. Ο δε ευαγγελιστής Ιωάννης, γράφει όλα όσα είπαν οι άλλοι ευαγγελιστές κ' ύστερα λέγει πως τη βραδιά που φανερώθηκε ο Κύριος στους μαθητές του όπου ήτανε κλεισμένοι από τον φόβο των Ιουδαίων έτυχε να λείπει ο Θωμάς. Και σαν πήγε του είπαν οι άλλοι «Είδαμε τον Κύριο». Κι ο Θωμάς δεν το πίστεψε, αν δεν έβαζε το δάχτυλό του στις τρύπες των χεριών του και στην πλευρά του. Κ' ύστερα από οκτώ μέρες πήγε πάλι ο Χριστός και στάθηκε στη μέση του και τους είπε «Ειρήνη απάνω σας». Κ' ύστερα είπε στον Θωμά «Φέρε το δάχτυλό σου και βάλε το εδώ πέρα και δες τα χέρια μου και βάλε το χέρι σου στην πλευρά μου και μη γίνεσαι άπιστος αλλά πιστός». Κι αποκρίθηκε ο Θωμάς κ' είπε «Ο Κύριός μου και ο Θεός μου». Του λέγει ο Χριστός «επειδή με είδες, πίστεψες; Μακάριοι όσοι πιστέψανε δίχως να με δούνε». Υστερα από λίγες μέρες καθότανε κοντά στη λίμνη Τιβερίδα ο Πέτρος κι ο Θωμάς κι ο Ναθαναήλ κι οι γιοιό του Ζεβεδαίου, δηλαδή ο Ιάκωβος κι ο Ιωάννης που τα γράφει. Τους λέγει ο Πέτρος «Πάγω να φάρεψω». Του λένε οι άλλοι «Ερχόμαστε κ' εμείς μαζί σου». Ευθύς μπήκανε στο

καΐκι, μα όλη τη νύχτα δεν πιάσανε τίποτα. Και σαν ξημέρωσε, φάνηκε ο Χριστός στην ακρογιαλιά, μα δεν ξέρανε οι μαθητές πως είναι ο Χριστός. Τους λέγει ο Ιησούς «Παιδιά, μήπως έχετε τίποτα προσφάγι;» Και κείνοι αποκρίθηκαν «Οχι». Κι ο Χριστός τους είπε «Ρίξτε το δίχτυ σας στη δεξιά μεριά της βάρκας και θα βρήτε». Το ρίξαν, λοιπόν, και δεν μπορέσανε να το τραβήξουνε από το πολύ το ψάρι. Λέγει λοιπόν ο μαθητής που αγαπούσε ο Ιησούς στον Πέτρο «Ο Κύριος είναι!» Σαν άκουσε ο Πέτρος πως είναι ο Κύριος, ζώσθηκε το ρούχο του, γιατί είτανε γυμνός κ' έπεσε στη θάλασσα. Κι' οι άλλοι μαθητές πήγανε γιάλο με το καΐκι, γιατί δεν ήτανε μακριά από τη στεριά παραπάνω από διακόσιες πίνες και τραβούσανε το δίχτυ. Σαν βγήκανε λοιπόν στη στεριά, βλέπουνε μια φωτιά κ' ένα ψωμί. Τους λέγει ο Χριστός «Φέρτε από τα ψάρια που πιάσατε τώρα». Μπήκε στη βάρκα ο Πέτρος και τράβηξε το δίχτυ στη στεριά γεμάτο από εκατό πενήντα τρία μεγάλα ψάρια και μ' όλα ταύτα δεν σχίσθηκε το δίχτυ. Τους λέγει ο Χριστός «Ελάτε να φάτε». Και κανένας από τους μαθητές δεν τολμούσε να τον εξετάσει εσύ ποιος είσαι, ξέροντας πως είναι ο Κύριος. Έρχεται λοιπόν ο Ιησούς και παίρνει το ψωμί και τους δίνει και το ψάρι το ίδιο. Αφού φάγανε, λέγει ο Χριστός στον Πέτρο «Σίμων, να Ιωνά, μ' αγαπάς περισσότερο από τους άλλους;» Του λέγει «Ναι, Κύριε, εσύ ξέρεις πως σ' αγαπώ». Τρεις φορές τ' αποκρίθηκε το ίδιο. Κι' αφού είπε στον Πέτρο πως θα μαρτυρήσει για τ' όνομά του, του λέγει στο τέλος «Ακολουθή με». Γυρίζει ο Πέτρος και βλέπει τον Ιωάννη και λέγει στον Ιησού «Κύριε τούτος εδώ τί θα κάνει;» Δηλαδή «Τούτον τον πολυαγαπημένο σου που θα τον αφήσουμε;» Του λέγει ο Ιησούς «αν θέλω να μείνει αυτός ως που θα 'ρθω, τί σε νοιάζει; Εσύ ακολούθα με». Διαδόθηκε λοιπόν αυτός ο λόγος στους αδελφούς, πως ο μαθητής εκείνος δεν θα πεθάνει. Μα ο Ιησούς δεν είπε πως δεν θα πεθάνει, αλλά είπε: «Αν θέλω να μείνει αυτός ως που να 'ρθω, τί σε μέλει εσένα;» Αυτός είναι ο μαθητής που τα μαρτυρά τούτα που είπα και που τα γράφει και ξέρουμε πως είναι αληθινή η μαρτυρία του.

Όσες φορές διαβάσω αυτά τα φανερώματα του Χριστού ύστερ' από την Ανάσταση, πάντα τρέκουνε δάκρυα από τα μάτια μου. Διαβάζετε, αδέρφια μου, το άγιο Ευαγγέλιο ως που να μη σας ευχαρίστητά τίποτα άλλο. Γιατί στ' αληθινά δεν υπάρχει τίποτα άλλο αληθινό, αξιαγάπητο, ταπεινό και φοβερό μαζί.

Φώτης Κόντογλου

ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Ε.Ο.Τ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

ΑΘΗΝΑ 23 ΜΑΡΤΙΟΥ 1995

Αγαπητοί Συμπατριώτες
Βρισκόμαστε στην ευχάριστη θέση να σας αναγγείλουμε ότι ο Ε.Ο.Τ. ενέκρινε έκτακτη χρηματοδότηση 4 εκατομμυρίων δραχμών τα οποία θα αποσταλούν στο χωριό, ώστε με τα δύο (2) μεν εκατομμύρια να επισκευασθούν μέρος των λιθόστρωτων οδών, με τα υπόλοιπα δε δύο (2) να αγορασθεί πλάκα η οποία θα δοθεί για την κάλυψη αναγκών των συμπατριωτών σύμφωνα με τους όρους που είχε θέσει ο φορέας ανάπτυξης των Καραρρυτών με παλαιότερη απόφασή του.

Τα χρήματα αυτά κατέστη δυνατόν να εγκριθούν, σε μια περίοδο που δεν γίνονται τέτοιες χρηματοδοτήσεις από τον Ε.Ο.Τ., επειδή όπως γνωρίζετε επικείται η υπογραφή προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της εταιρείας ανάπτυξης των Καραρρυτών και του ως άνω οργανισμού που επιτρέπει στον τελευταίο να χρηματοδοτεί και άλλα μικρά έργα στο χωριό. Πιστεύουμε ότι όταν συσταθεί η εταιρεία και υπογραφεί η σύμβαση που προαναφέραμε, θα επιτύχουμε και άλλες χρηματοδοτήσεις που θα δώσουν την δυνατότητα στους Καραρρυτές να επιλύσουν τα διάφορα προβλήματα που παραμένουν αλута.

Κατόπιν αυτού κάνουμε ακόμη μια φορά έκκληση σ' όλους τους συμπατριώτες για ενότητα και συνεργασία για το καλό του χωριού.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Σπ. Φασούλας

Ο Γραμματέας
Ναπολ. Ζάγκλης